

**OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
NAMANGAN MUHANDISLIK-QURILISH INSTITUTI**

IJTIMOY FANLAR KAFEDRASI

FALSAFA

FANIDAN

Arxitektura TA'LIM YO'NALISHINING

37-38-Arxitek-24

GURUH TALABALARI UCHUN

1-SEMESTRGA MO'LJALLANGAN

YAKUNIY NAZORAT TEST

TOPSHIRIQLAR TO'PLAMI

Namangan-2024

“TASDIQLAYMAN”

_____ fakultet dekani

_____ dots.J.Xolmirzayev

“ ____ ” _____ 2024 y.

Namangan muhandislik-qurilish instituti Ijtimoiy fanlar kafedrası

№ ____ sonli yig'ilishida muhokama qilingan.

Ijtimoiy fanlar kafedrası mudiri

_____ dots.B.Akbarov

“ ____ ” _____ 2024 y.

Kafedra ekspertlari:

B.Isxakov

X.Mirzaxalov

S.Majidov

Fan o'qituvchilari:

M.Ismoilov

N.Shaydullayev

A.Xakimov

I. TEST SAVOLLARI

1.«Falsafa» soʻzining lugʻaviy maʼnosi toʻgʻri koʻrsatilgan javobni belgilang?

- A. Lotincha, philo – sevaman va sophi – donishmandlik
- B. Yunoncha, phileo – sevaman va sophia – bilish
- C. Yunoncha, phileo – sevaman va sophia – donolik
- D. Lotincha, phileo – sevaman va sophia – donolik

2.«Falsafa» atamasini birinchi boʻlib qaysi faylasuf oʻz asarida qoʻllagan?

- A. Platon
- B. Pifagor
- C. Suqrot
- D. Aristotel

3.Dunyoqarashning tuzilishi qanday?

- A. Dunyoni sezish, idrok etish, tushunish
- B. Dunyoni tasavvur qilish
- C. Axloqni yuksaltirish
- D. Dunyo globallashuvi

4.Dunyoni sezish bu?

- A. Bu oʻzini qurshagan dunyoni sezgilar yordamida hissiy idrok etish
- B. Faqat ob'ektlarni anglash
- C. Inson oʻzini tushunish
- D. Aql yordamida tushunish

5.Faqat insonga xos xususiyatni aniqlang?

- A. Harakat qilish
- B. Dunyoni tushunish
- C. Dunyoni sezish (qisman)
- D. Isteʼmol qilish

6.Tarixan dunyoqarashning shakllari bu?

- A. Mif, din, falsafa, fan
- B. Mif, fan, ov
- C. Din, sanʼat, mehnat
- D. Fan, falsafa, ov

7.Mif atamasi qanday maʼnolarni anglatadi?

- A. Oʻyin, sanʼat
- B. Sanʼat, voqyea
- C. Rivoyat, afsona
- D. Afsona, urush

8.Miflar nimalar orqali ifodalanadi?

- A. Rivoyat, ertaklar
- B. Ertaklar, qoʻshiqlar
- C. Mehnat, ov
- D. Qoʻshiq, kuy

9.Quyidagilarning qaysi biri dinning funksiyasi emas?

- A. Tartibga solish funksiyasi
- B. Farovonlik funksiyasi
- C. Kommunikativ funksiyasi
- D. Dunyoqarashni shakllantirish funksiyasi

10.Fetishizm bu?

- A. Odamlarga sig'inish
- B. U yoki bu mo'jizakor predmetning odamlar hayotida ta'sir ko'rsatishiga sig'inish
- C. Ruxlar va tabiat kuchlariga sig'inish
- D. Bulutlarga sig'inish

11.Magiya bu?

- A. Ilohiy kuchlarga sig'inish
- B. Hayvonlarga sig'inish
- C. Odamlarga sig'inish
- D. Yomg'irga sig'inish

12.Neolitik inqilobi bu?

- A. Dinning vujudga kelishi
- B. Inson ovchilik va termachilikka o'tishi
- C. San'atning vujudga kelishi
- D. Inson chorvachilik va ziroatchilik bilan shug'ullanish

13.Monoteizm bu?

- A. Xudosizlik
- B. Ko'p xudolik
- C. Yakka xudolik
- D. Ruhlariga sig'inish

14.Dunyoqarashning qaysi shakllari e'tiqod va tuyg'ularga tayangan?

- A. Mifologik va diniy dunyoqarash
- B. Falsafiy dunyoqarash
- C. Ilmiy dunyoqarash
- D. Kundalik dunyoqarash

15.Falsafiy dunyoqarash dunyoni nimalarga tayangan holda tushuntiradi?

- A. Tuyg'ularda
- B. Aql va bilimlarda
- C. E'tiqodda
- D. Sezgilarda

16.Falsafa nima birinchi o'rinda turadi?

- A. Savol, masala
- B. Obraz
- C. Aniq, javob
- D. Dalillar

17.Falsafaning predmeti bu?

- A. Inson
- B. Borliq
- C. Olamning yaxlit birligi
- D. Fan

18.Kosmotsentrizmniing asosiy xususiyati nimadan iborat?

- A. Kosmos va tabiatni anglashni
- B. Yerni tadqiq etishni
- C. Odamni tadqiq etishni
- D. Hayotni anglashni

19.17-18-asrlarda falsafa fanlar bilan birlashib uning tadqiqotlar markazida - ...?

- A. Ateizm o'rin oldi
- B. Globallashuv o'rin oldi
- C. O'zlikni anglash oldi

D. Bilish va ilmiy metodlar o‘rin oldi

20. Quyidagilardan qaysi biri dialektik bilimlar sohasiga tegishli?

A. Rivojlanish va o‘zgarishlar haqidagi ta’limot

B. Axloq haqidagi ta’limot

C. Hayot haqidagi ta’limot

D. Qonunlar va usullarni o‘rganuvchi fan

21. Tafakkur qonunlari va usullari haqidagi fan bu?

A. Dialektika

B. Mantiq

C. Etika

D. Tarix

22. Materialistlar deb qaysi toifadagi kishilarni aytish mumkin?

A. Olamni azaldan, moddiy deb, ong bu materiyani mahsuli deyuvchilar

B. Ongni birinchi o‘ringa qo‘yuvchilar

C. Olamning markaziga madaniyatni qo‘yuvchilar

D. Olamning asosiga dini qo‘yuvchilar

23. Antik falsafaning asosiy savoli?

A. Inson nima?

B. Hayot yashashga arziydimi?

C. Dunyo nimadan yaratilgan?

D. Xudoning borligini qanday asoslash mumkin?

24. Gnoseologik optimizm ta’limoti qanday qarashni ilgari suradi?

A. Dunyoni anglash va bilish mumkin

B. Dunyoni bilib bo‘lmaydi

C. Dunyoni bilish mumkin emas

D. Dunyoni anglamaslik

25. Agnostitsizm namoyondalarining asosiy g‘oyasi qaysi javobda to‘g‘ri ko‘rsatilgan?

A. Dunyoni to‘liq bilish mumkin

B. Dunyoni faqat sezgilar orqali bilish mumkin

C. Dunyoni bilib bo‘lmaydi

D. Dunyoni aqliy bilish mumkin

26. Falsafaning qaysi funksiyasida “Haqiqat nima? Uning me‘zonlari qanday?” degan savollar beriladi?.

A. Mifologik funksiyasi

B. Dunyoqarash funksiyasida

C. Gnoseologik funksiyada

D. Integrativ funksiyasi

27. Falsafaning qaysi funksiyasi yetakchi o‘rinni egallaydi?

A. Dunyoqarash funksiyasi

B. Gnoseologik funksiyasi

C. Ontologik funksiyasi

D. Tarbiyaviy funksiyasi

28. Pratogor, Suqrot, va Platon aytganidek falsafa bu - ... ?

A. Ishontirish emas, to‘g‘ri fikrlash san‘atidir

B. Falsafa olamni bilish

C. Umumiylikni o‘rganuvchi fan

D. Ishontirish o‘rgatuvchi fan

29. “Umumiy nisbiylik nazariyasi” ta’limotining asoschisi kim?

- A. N.Bor
- B. I.Nyuton
- C. Eynshteyn
- D. R.Ernest

30.Fanning mohiyati bu - ...?

- A. Borliq to'g'risidagi ob'ektiv bilimlarni aniqlash va tizimlashtirish
- B. Borliq to'g'risidagi sub'ektiv bilimlar
- C. Dalillarsiz aniqlash
- D. Hujjatlarni yig'ish

31.Ob'ektiv dunyoga va insonning undagi o'rniga, odamzotning o'zini qurshagan borliqqa va o'z-o'ziga bo'lgan munosabatiga nisbatan yondashuvlar tizimi, bu - ...

- A. Dunyoqarash
- B. Tafakkur
- C. Idrok
- D. Tasavvur

32.Tarixan dunyoqarashning dastlabki shakllari qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A. San'at va mifologiya
- B. Din va san'at
- C. Mif va din
- D. Poetika va lirika

33.Dinning asosiy funksiyalari qaysi javobda to'g'ri va to'liq ko'rsatilgan?

- A. Dunyoqarashni shakllantirish, kommunikativ, tartibga solish, kompensatorlik funksiyalari
- B. Dunyoqarashni shakllantirish, komillikka ko'tarish, sabrga o'rgatuvchi funksiyalari
- C. Kamolotga yetkazish, kompensatorlik, kommunikativ funksiyalar
- D. Boshqaruvchi, tartibga soluvchi, dunyoqarashni kengaytiruvchi, kompensatorlik funksiyalari

34.Fan yutuqlarini tan oladigan va ijobiy baholaydigan ta'limotning nomi qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A. Antissientizm
- B. Gnostizm
- C. Pragmatizm
- D. Ssientizm

35.Dunyoni idrok etish bu?

- A. Atrof borliqni ideal obrazlarda tasavvur qilishdir
- B. Bu o'zini qurshagan dunyoni sezgilar yordamida hissiy idrok etish
- C. Inson o'zini tushunish
- D. Dunyoni tasavvur qilish

36.Falsafiy tafakkur Qadimgi Sharq va G'arbda ijtimoiy ongning dastlabki shakli sifatida qanday ko'rinishda vujudga kelgan?

- A. Ontologik
- B. Mifologiya
- C. Gnoseologik
- D. Dialektik

37.Mifologiyada dastlab qanday masalalar qo'yilgan?

- A. Biz kimmiz nega tug'ildik
- B. Nega tug'ildik va nimaga o'lamiz
- C. Dunyo qanday vujudga kelgan va u qanday rivojlanadi? Hayot va o'lim nima?
- D. Unday nazariya bo'lmagan

38.Antik davrda falsafa rivojlangan shaharlarni belgilang?

- A. Buxoro, Toshkent
- B. Makedoniya, Samarqand, Buxoro
- C. Ioniya, Sitsiliya, Afina
- D. Xiva, Toshkent

39. Sharq va G'arb falsafasi nimaga qarab rivojlangan ?

- A. Mehnat taqsimotiga qarab
- B. Davlatlarga qarab
- C. Umuminsoniy qadriyatlarga
- D. Qurollarning takomillashuviga qarab

40. Markaziy Osiyoda ma'naviy-falsafiy merosning eng qadimgisi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A. Injil
- B. Talmut
- C. Avesto
- D. Qur'oni Karim

41. "Ezgu fikr, ezgu so'z, ezgu amal" g'oyasi kim tomonidan ilgari surilgan?

- A. G'azzoliy
- B. Zardusht
- C. Nasafiy
- D. Navoiy

42. "Men uchun bir kishi, agar u hammadan yaxshi bo'lsa 10 000 kishiga teng" fikr kimga tegishli?

- A. Geraklit
- B. Platon
- C. Suqrot
- D. Epikur

43. "Axmoqni maqtagan aslida unga yomonlik qiladi" ushbu fikr kimga tegishli?

- A. Epikur
- B. Demokrit
- C. Suqrot
- D. Platon

44. "O'lim qo'rqinchli emas: men ungacha mavjudman u mendan keyin mavjud" fikr kimga tegishli?

- A. Epikur
- B. Suqrot
- C. Platon
- D. Arastu

45. "Oliy himmatlik vaziyatdan mohirona foydalanish: aql idrok bilan bog'langan sahovatlilik" fikr kimga tegishli?

- A. Demokrit
- B. Suqrot
- C. Epikur
- D. Platon

46. Milet maktab asoschisi kim?

- A. Fales
- B. Geraklit
- C. Demokrit
- D. Pifagor

47. Milet maktabining qaysi namoyondasi olamning asosiga suvni qo'ygan?

- A. Geraklit
- B. Fales
- C. Demokrit
- D. Pifagor

48. Anaksimenes olam asosiga nimni qo‘ygan?

- A. Havoni
- B. Suvni
- C. Tuproqni
- D. O‘tni

49. Olam asosiga apeyronni qo‘ygan G‘arb faylasufi kim?

- A. Platon
- B. Demokrit
- C. Anaksimandr
- D. Fales

50. Anaksagoras urug‘larni nima deb atagan?

- A. Geometriyalar
- B. Geometriyalar
- C. Sikloplar
- D. Ximeyralar

51. Zardushtiylkda borliqning substansional asosi nima?

- A. Olov
- B. O‘t
- C. Tuproq
- D. Havo

52. Qaysi faylasuf davlatni boy va zodagon kishilar emas, balki ishning ko‘zini biladigan oqil odamlar boshqarishi lozim, deb hisoblaydi?

- A. Suqrot
- B. Platon
- C. Arastu
- D. Epikur

53. “Ayni bir daryoga ikki marta tushishi mumkin emas, ikkinchi marta tushayotgan odamga yangi suvlar oqadi” degan fikr qaysi faylasufga tegishli?

- A. Arastu
- B. Suqrot
- C. Geraklit
- D. Platon

54. «Dialektika» so‘zini ilk bor kim ishlatgan?

- A. Empidokl
- B. Platon
- C. Suqrot
- D. Epikur

55. Zenonning dialektikaga bag‘ishlangan mashhur asari?

- A. Bahslar
- B. Munozaralar dialektikasi
- C. Qarama qarshilik dialektikasi
- D. Dialektika

56. “Har bir narsa o‘z-o‘zicha va boshqa narsalardan ayni” bu fikr muallifi kim?

- A. Platon

- B. Suqrot
- C. Zenon
- D. Epikur

57. Aristotel sababiy bog‘lanishlarning rang-barangligi muammosini ilgari surib, narsalar va hodisalar vujudga kelishiga sabab bo‘luvchi omilni nima deb atagan?

- A. Formal sabab
- B. Materiya va substrat, moddiy sabab
- C. Xarakterlanuvchi sabab
- D. Yo‘naltiruvchi sabab

58. “Kategoriyalar ” risolasi muallifi kim ?

- A. Platon
- B. Suqrot
- C. Aristotel
- D. Empidokl

59. G‘arb antik falsafasida materiyaning diskret tuzilishi haqidagi talimot qanday ataladi?

- A. Atomistika
- B. Gumanistika
- C. Kategoriyalik
- D. Mantiqiylik

60. Demokrit fikriga ko‘ra qaysi modda yumaloq atomlardan iborat?

- A. Sut
- B. Suv
- C. O‘t
- D. Tosh

61. “Osmon har bir insonning jamiyatdagi o‘rnini belgilaydi, uni taqdirlaydi, uni jazolaydi” bu fikr kim tegishli?

- A. Nyaya
- B. Konfutsiy
- C. Lao Szi
- D. G‘azzoliy

62. “Umumiy muhtojlik ayrim insonni xususiy muhtojligidan og‘irroq. Zero umumiy muhtojlikda yordamga hech qanday iloj qolmaydi” fikr muallifini toping?

- A. Demokrit
- B. Platon
- C. Arastu
- D. Geraklit

63. “Davlat” asarini muallifi kim?

- A. Empidokl
- B. Epikur
- C. Platon
- D. Zenon

64. Xudoga, uning mohiyatiga dunyoning birinchi sababi va asosi sifatida yondashish o‘rta asrlar falsafasiga xos bo‘lib, u qanday nomlanadi?

- A. Geotsentrizm
- B. Geleotsentrizm
- C. Teotsentrizm
- D. Monizm

65. Konfutsiyning qaysi talimoti uning muhim talimotiga aylangan?

- A. Osmon qonuni
- B. Tabiat - inson oshyoni
- C. Jamiyatda davlatning o'rnini
- D. Ijtimoiy tabaqalanish

66. O'rta asrlar falsafasiga xos xususiyatni belgilang?

- A. Teotsentrizm
- B. Kosmotsentrizm
- C. Antropotsentrizm
- D. Metodologizm

67. Axloq mezonlari kishilarning jamiyatdagi mavqelariga, iqtisodiy ta'minlanganlik darajasiga qarab o'zgarib, takomillashib boruvchi ijtimoiy jarayondir, deb hisoblagan faylasuf qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A. Suqrot
- B. Lao Szi
- C. Konfutsiy
- D. Farobiy

68. Qadimgi hind falsafiy maktablarining ikki guruhi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A. Astika va Nastika
- B. Vedanta, Sankhya
- C. Yoga, Vaysheshika
- D. Nyaya va Mimansa

69. Dunyo bo'linmas bo'lakchalar (atomlar)dan tashkil topgan, degan ta'limotni ilgari surgan yunon faylasufi kim?

- A. Anaksimenes
- B. Fales
- C. Geraklit
- D. Demokrit

70. Ibn Sinoning fanlar klassifikatsiyasida barcha fanlarni qanday turkumlarga ajratilgan?

- A. Mantiq va matematika fanlari
- B. Samo fanlari va yer fanlari
- C. Amaliyot fanlari va nazariy fanlar
- D. Falsafa va matematika fanlari

71. IX-XIII asrlarda qaysi mutafakkirlar Markaziy Osiyo hududida yashay u ijod etgan?

- A. Al-Xorazmiy, Forobiy, Ibn Sino, Abu Rayhon Beruniy
- B. Forobiy, Ibn Rushd, Farididdin Attor
- C. Mirzo Ulug'bek, Qozizoda Rumi, Beruniy
- D. Alisher Navoiy, Forobiy, Al-Xorazmiy, Ibn Sino

72. Qaysi alloma "Sharq Arastusi" – "Muallim us-soniy" degan yuksak nomga sazovor bo'lgan?

- A. Ali Qushchi
- B. Abu Rayhon Beruniy
- C. Ibn Sino
- D. Abu Nasr Forobiy

73. Forobiy fikricha bilimlarni o'zlashtirish qanday usul va vositalar orqali amalga oshadi?

- A. Sezish, xotira, tasavvur, iroda, mantiqiy mulohaza, tajriba
- B. Mantiqiy tafakkur, intuitsiya, e'tiqod
- C. Sezish, idrok etish, xotira, tasavvur qilish, mantiqiy mulohaza yuritish, tafakkur
- D. Fikriy eksperiment, sezish, his qilish, tasavvur, idrok

74. Forobiy bilishning qanday shakllarini farqlaydi?

- A. Hissiy va oqilona
- B. Intuitiv va mantiqiy
- C. Oqilona va ilohiy
- D. Nazariy va amaliy

75. Abu Ali ibn Sino fikricha moddiy dunyo predmetlari asosan bilishning qaysi turining asosi bo'la oladi?

- A. Sezgining
- B. Tafakkurning
- C. Intuitsiyaning
- D. O'zlikni anglashning

76. So'fizmda tabiat va Alloh qanday taqiln etiladi?

- A. Allohning tabiatga befarqligini yoqlaydi
- B. Tabiat Allohdan ajralgan deb qaraydi
- C. Alloh va tabiatni uzviy deb qaraydi
- D. Tabiatni Alloh yaratgan bo'lsada, tabiatdagi o'zgarishlar ob'ektiv deb qaraydi

77. Pozitivizm da bilimlar nechaga bo'linadi?

- A. Kundalik va ijtimoiy bilim
- B. Soxta va haqiqiy bilim
- C. Eski va yangi bilim
- D. Bilimlar ajratilmaydi.

78. Yangi davr falsafasida faylasuflarni qiziqtirgan asosiy masala nima edi?

- A. Inson masalasi
- B. Substansiya va uning xossalari
- C. Borliq masalasi
- D. Makon va zamon

79. Gegel fikricha, mantiq nechta qismga bo'linadi?

- A. 3 ta
- B. 2 ta
- C. 4 ta
- D. 8 ta

80. «Shaxsiy bilim – bu biluvchining intellektual jonbozligi, fidokorligidir» kimning fikri?

- A. Feyerabend
- B. Popper
- C. M.Polani
- D. Gegel

81. Pozitivizmning asoschisi kim?

- A. O.Kont
- B. R.Karnap
- C. G.Spenser
- D. R. Bultman

82. Qaysi falsafiy ta'limot soxta bilimdan haqiqiy bilimni ajratishga harakat qiluvchi ijobiy bilimning falsafiy doktrinasini ilgari surdi?

- A. Fenomenologiya
- B. Ekzistensializm
- C. Pragmatizm
- D. Pozitivizm

83. Insonning biologik evolyusiya mahsuli sifatidagi talqin etuvchi falsafiy ta'limot bu – ...

- A. Strukturalizm

- B. Fenomenologiya
- C. Evolyusion epistemologiya
- D. Germenevtika

84. O.Kont qaysi ta'limotning asoschisi?

- A. Pozitivizm
- B. Pragmatizm
- C. Ekzistensializm
- D. Ratsionalizm

85. "Ruh fenomenologiyasi" asarining muallifini aniqlang?

- A. Gegel
- B. Kant
- C. Shelling
- D. Fixte

86. Strukturalizm so'zining lug'aviy ma'nosi nima?

- A. Tartib, birikish
- B. Qo'shilish, birikish
- C. Tuzilish, joylashish, tartib
- D. Sabab va oqibat

87. «Ontologiya» atamasi qaysi so'zdan olingan?

- A. Yunoncha «ontos» - borliq, «logos» - so'z, ta'limot.
- B. Lotincha «ontos» - borliq, «logos» - so'z, ta'limot.
- C. Italyanacha «ontos» - borliq, «logos» - so'z, ta'limot.
- D. Arabcha «ontos» - borliq, «logos» - so'z, ta'limot.

88. Borliq haqidagi tasavvurlar bizgacha qanday yetib kelgan?

- A. Qadriyatlar, urf - odatlar orqali
- B. Ilmiy dalillar orqali
- C. Afsonalar va miflar orqali
- D. Qadriyatlar orqali

89. Upanishadalarda dunyo haqidagi qanday tasavvurlar o'z aksini topgan?

- A. Materialistik va ateistik
- B. Deistik
- C. Ateistik
- D. Monistik va ateistik

90. «Hamma narsa yer va suvdan vujudga keladi va rivojlanadi, hatto «biz ham yer va suvdan paydo bo'lganmiz»» kimning fikri?

- A. Fales
- B. Anaksimandr
- C. Ksenofan
- D. Pifagor

91. «Hamma narsa sondir» kimning fikri?

- A. Pifagor
- B. Fales
- C. Anaksimandr
- D. Ksenofan

92. Faylasuflar orasida birinchi bo'lib, borliqni kategoriya sifatida kim tavsifladi?

- A. Parmenid
- B. Anaksimandr
- C. Fales

D. Pifagor

93. Borliqni tushunishga nisbatan dialektik yondoshuvni ilk bor kim ilgari surdi?

A. Ksenofan

B. Fales

D. Anaksimandr

D. Geraklit

94. Sharq mutafakkirlaridan kim borliq muammosini hal qilishda «Vujudi vojib» va «Vujudi mumkin» ning o‘zaro nisbatiga murojaat qiladi?

A. At – Termiziy

B. Al - Xorazmiy

C. Forobiy

D. Beruniy

95. Ibn Sino fikricha, «Vujudi vojib» qanday talqin qilingan?

A. Insondir

B. Allohdir

C. Makon

D. Harakat

96. «Substansiya» - bu nima?

A. Dunyoni tushunish zamirida yotuvchi, nisbatan barqaror va mustaqil holda mavjud mohiyat.

B. Mutloq «Men» ning erkin, sof faoliyati.

C. Ob'ektiv rivojlanuvchi g‘oyA.

D. Harakat maxsuli

97. Borliqning asosiy kategoriyasi nima?

A. Makon va zamon

B. Sifat va miqdor

C. Borliq va yo‘qlik

D. Sabab va oqibat

98. Falsafada borliq va yo‘qlik o‘rtasidagi o‘zaro aloqa qanday?

A. Dialektik

B. Ziddiyatli

C. Chambarchas

D. Materialistik

99. «... – falsafiy kategoriya sifatida dunyoni, uning butun rang – barangligi va turli – tuman namoyon bo‘lish shakllari bilan yaxlit aks ettirish imkonini beradi», bu nima?

A. Bilish

B. Yo‘qlik

C. Borliq

D. Mazmun

100. «... – inson va uning faoliyatidan qat‘i nazar mavjud bo‘lgan narsalar va jarayonlar borlig‘i», bu nima?

A. Tabiat borlig‘i

B. Inson borlig‘i

C. Ma'naviy borliq

D. Ijtimoiy borliq.

101. Individuallashgan ma'naviy borliq - bu nima?

A. Zaruriyat va tasodif

B. Insonning tashqi dunyosi.

C. Ijtimoiy makon va vaqt.

D. Insonning ichki dunyosi.

102. «... – inson yaratgan narsalar borlig'i ko'p jihatdan insonning o'z borlig'i bilan bog'lanadi, zero, u bunyod etgan «...», avvalo, uning turli – tuman ehtiyojlarini qondirishga xizmat qiladi», bu nima?

- A. Ikkilamchi tabiat
- B. Tabiat
- C. Narsa – buyum
- D. Fazo

103. Falsafaning qaysi sohasida borliq va yo'qlik, mavjudlik va nomavjudlik muammolariga doir masalalar o'rganiladi?

- A. Aksiologiyada
- B. Gnoseologiyada
- C. Ontologiyada
- D. Ijtimoiy falsafada

104. Qadimgi Sharqda ilk marotaba qaysi manbada borliq masalalari tahlil qilingan?

- A. Islom falsafasida
- B. Konfutsiy ta'limotida
- C. Veda va Upanishadalarda
- D. Daosizmida

105. Qadimgi yunon faylasufi Fales borliqning birinchi sababi sifatida nimani e'tirof etgan?

- A. Suv
- B. Havo
- C. Olov
- D. yer

106. «Borliq bor, yo'qlik esa – yo'q», degan fikr kimga tegishli?

- A. Platonga
- B. Parmenidga
- C. Suqrotga
- D. Zenonga

107. Ontologiya tushunchasini falsafada birinchi bor kim qo'llagan?

- A. X.Volf
- B. D. Yum
- C. J.Berkli
- D. I. Kant

108. Xar qanday jismning ajralmas xususiyati nima deb ataladi?

- A. Qism
- B. Atribut
- C. Individuallik
- D. Materiya

109. «Ontologiya» atamasi falsafada nechanchi asrdan boshlab qo'llanilmoqda?

- A. XVII asrdan
- B. XX asrdan
- C. XVI asrdan
- D. XVIII asrdan

110. Dunyoni tushunish zamirida yotuvchi, nisbatan barqaror va mustaqil holda mavjud mohiyat nima deb atalad?

- A. Shak
- B. Substansiya l

C. Vaqt.

D. Xarakter

111. Qaysi faylasuf «haqiqiy borliq» - «ob'ektiv mavjud g'oyalar dunyosi»ni farqladi va uni «hissiy borliq»ga qarama-qarshi qo'ydi?

A. Platon

B. Aristotel

C. Geraklit

D. Suqrot

112. Markaziy Osiyoning eng qadimiy qaysi kitobida, borliq harakatdagi dunyo, butun jonli va jonsiz narsalarning uyg'unligidagi mavjudlik deb ifodalanadi?

A. Qur'onda

B. Xadisda

C. Avestoda

D. Vedalarda

113. O'z – o'zini to'liq belgilovchi borliqni xizmat qiladigan tushuncha?

A. Materiya

B. Substansiya

C. Reallik

D. Dalil

114. Birinchi asos sifatida ikkita substansiya olingan falsafiy yondashuv nima deb ataladi?

A. Dualizm

B. Totemizim

C. Fetishizm

D. Deizm

115. Dunyoning negizida ikkita emas balki undan ko'proq mohiyat borligini tan oluvchi ta'limot?

A. Dualizm

B. Plyuralizm

C. Deizm

D. Monizm

116. Plyuralistik ontologiyaning turlaridan biri sifatida amal qiladigan ta'limot?

A. Dunyoning to'rt asosi haqidagi ta'limot

B. Monadalar haqidagi ta'limot

C. Teleologik ta'limot

D. Ateistik ta'limot

117. Lotinchada to'shama, negiz ma'nosini beradigan tushunchani toping?

A. Plyuralizm

B. Materialistik monizm

C. Substansiya

D. Idealistik monizm

118. Materiya tushunchasini asosiy falsafiy kategoriya sifatida ilk bor ishlatgan faylasuf?

A. Platon

B. Suqrot

C. Aristotel

D. Hegel

119. Materiyaning tarkibiy darajalari – ierarxiyada asosiy o'rinni nima egallaydi?

A. Tabiat

B. Dunyo

C. Xudo

D. Inson

120. "Inson hamma narsalarining o'lhovidir" degan iborani ishlatgan faylasuf?

A. Protagor

B. Spinoza

C. Suqrot

D. Gegel

121. Qaysi voqyeadan so'ng har zamon fani makro va mikro dunyolarni o'rganishda yanada ko'proq olg'a siljiydi?

A. Qudratli teleskoplar va tezlatgichlari paydo bo'lishi bilan

B. Nisbiylik nazariyasi va kvat mexanikasining yaratilishi

C. Cheksizlik g'oyasini asosli nazariy dalillarni ta'riflab berilishi

D. Internet rivojlangandan so'ng

122. Narsalar jarayon va hodisalarning muayyanligi va ob'ektning mavjudlik chegarasini qayd etuvchi tavsifni ifodalash uchun mo'ljallangan kategoriya nima deb ataladi?

A. Muayyanlik

B. Cheklilik

C. Cheksizlik

D. Cheklilik

123. Cheksizlik - har narsa o'z chegarasiga ega ekanligida barham topishini ta'kidlagan faylasuf?

A. Gegel

B. Suqrot

C. Lametri

D. Dekart

124. Amaldagi qonunlarga bo'ysunmaydigan, ularni aksioma tarzida qo'llab bo'lmaydigan qism, borliq nima?

A. Cheklanganlik

B. Cheksizlik

C. Chiziqlilik

D. Cheklilik

125. Substansiyaning qaysi xususiyati hech narsaga bog'liq bo'lmagan, barqaror, o'zgarmas va mutlaqlikni ifodalaydi?

A. Universallik

B. O'z - o'zini belgilash

C. Go'zallik

D. Yagonalik

126. Substansiya nima?

A. Borliqning eng asosiy va quyi qatlami

B. Birinchi negizining yagonaligi

C. Mohiyat va mavjudining birligi

D. Ikkilamchi tabiat

127. "Men fikrlayapman demak, demak men mavjudman" iborasi muallifi kim?

A. Dekart

B. Spinoza

C. Kant

D. F.Nitsshe

128. Falsafada o'zining mavjudligi uchun o'zidan boshqa hech narsaga muhtoj bo'lmagan birinchi asosni nima deyiladi?

- A. Aksidensiya
- B. Substansiya
- C. Reallik
- D. Dalil

129. Substansiyaning ikki turga farqlanishi qanday ta'limotning kelib chiqishiga asos bo'ldi?

- A. Dualizm
- B. Monizm
- C. Deizm
- D. Tomizm

130. "Avesto"da birlamchi substansiya nima deb atalgan?

- A. Xavo
- B. Suv
- C. Olov
- D. yer

131. Birinchi asos sifatida ikkita substansiyani oladigan falsafiy yondashuv nima?

- A. Dualizm
- B. Sillogizm
- C. Ateizm
- D. Teologizm

132. Dualizmning lug'aviy ma'nosi qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A. Ikki yoqlama
- B. Bir yoqlama
- C. Uch yoqlama
- D. To'rt yoqlama

133. Konfliktologiya so'zining ma'nosini aniqlang?

- A. Yomonlik
- B. Yaxshilik
- C. Ziddiyat
- D. Adolat

134. Substansional konsepsiya asoschilari to'g'ri ko'rsatilgan qatorni ko'rsating?

- A. Demokrit va Platon
- B. Demokrit va Suqrot
- C. Suqrot va Platon
- D. Epikur va Suqrot

135. Nyuton konsepsiyasiga ko'ra ... ?

- A. Makon mutlaq
- B. Makon cheksiz
- C. Makon absolyut cheksiz ko'lamga ega
- D. Makon bu - harakat

136. O'rta asrlar falsafasida nima makon va vaqtdan tashqarida deb yuritiladi?

- A. Xudo
- B. Dunyo
- C. Tabiat
- D. Inkor

137. Dunyoda mavjud barcha jismlar makonlar necha o'lchamga ega?

- A. 3

B. 4

C. 5

D. 2

138. Makon va vaqtning konsepsiyalarini ko'rsating?

A. Harakat, rivojlanish

B. Relyasion, materialistik

C. Dinamik, relyasion

D. Dinamik, statik

139. Nyuton makon va vaqtni qanday ta'riflaydi?

A. Ajralgan materiya bilan harakatga bog'liq bo'lmagan mustaqil narsa

B. Hissiy mushohada shakllari

C. Kuzatish shakli

D. Nazariy va amliy shakllari

140. Materiya borlig'ining barcha ob'ektlar mavjudligining davomiyligini va keyingi holat o'zgarishlarini tavsiflovchi shakl sifatida qaysi falsafiy kategoriya ta'riflanadi?

A. Zamon

B. Makon

C. Vaqt

D. Jism

141. Dunyoda mavjud barcha jismlar makonda necha o'lchamga ega?

A. To'rt

B. Uch

C. Ikki

D. Besh

142. «...Hamma narsa vaqtda yuzaga kelmaydi va yuz bermaydi, balki vaqtning o'zi shu shakllanish, yuzaga kelish va yuz berishdir» degan fikr muallifini aniqlan?

A. F.Gegel

B. Nitsshe

C. Golbax

D. Didro

143. «Sof mantiqiy» xususiyatga ega bo'lgan bilimlarning mutlaq tizimini yaratishga harakat qilgan faylasuf kim?

A. Russo

B. Kant

C. Gegel

D. Lametri

144. Relyatsion so'zining ma'nosi qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?

A. Nisbiy

B. Salbiy

C. Ijobiy

D. Soxta

145. Miqdor va sifat o'zgarishlarini ifodalash uchun qanday kategoriyalar qo'llaniladi?

A. "harakat" va "rivojlanish"

B. "miqdor" va "sifat"

C. "makon" va "zamon"

D. "bahona" va "shart"

146. Falsafada turli jismlarning makonda mexanik siljishi, tabiiy jarayonlar va hodisalar holatlarining har qanday o'zgarishi nima deyiladi?

- A. Rivojlanish
- B. Harakat
- C. Zamon
- D. Mohiyat

147. Harakatning asosiy xususiyatlari qanday?

- A. Abadiy va mutloq
- B. Nisbiy va o'tkinchi
- C. Jarayon
- D. Aniq va noaniq

148. Harakatsizlikning asosiy xususiyatlari qanday?

- A. Jarayon
- B. Nisbiy va o'tkinchi
- C. Abadiy va mutloq
- D. Aniq va noaniq

149. «Dixotomiya», «Axill», «Stadiy» kabi mashhur aporiyalar muallifi kim?

- A. Zenon
- B. Geraklit
- C. Protagor
- D. Parmenid

150. «Hamma narsa bir» kimning shiori?

- A. Parmenid
- B. Geraklit
- C. Protagor
- D. Zenon

151. «Miqdor uchun - ko'payish va kamayish, sifat uchun – o'zgarish, makon uchun – ko'chib yurish, mohiyat uchun – vujudga kelish va yo'q bo'lish mavjud», kimning fikri?

- A. Geraklit
- B. Platon
- C. Aristotel
- D. Suqrot

152. «...Harakat vaqt bilan belgilangan. Harakat ibtido va intiho bilan chegaralanmagan», kimning fikri?

- A. Forobiy
- B. Aristotel
- C. Ibn Sino
- D. Suqrot

153. Harakatni tushuntirishda «panpsixizm» – butun olamni ilohiylashtirish ta'limotiga qaysi davr mutafakkirlari asoslandilar?

- A. Uyg'onish davri mutafakkirlari
- B. O'rta asr mutafakkirlari
- C. Yangi davr mutafakkirlari
- D. Antik davr mutafakkirlari

154. Harakatning asosiy tiplari qanday?

- A. Ichki va tashqi
- B. Sub'ektiv va ob'ektiv
- C. Progress va regress
- D. Aniq va izchil

155. Orqaga qaytmaslik va muayyan yo'nalishga egalik xos bo'lgan harakat tipi nima deb ataladi?

- A. Progress (rivojlanish)
- B. Regress
- C. Turg'unlik
- D. Oqibat

156. Barkamolroq va rivojlanganroq shakllardan uncha rivojlanmagan shakllarga, murakkabdan oddiyga qarab yuz berayotgan bo'lsa, bu nima?

- A. Turg'unlik
- B. Regress
- B. Progress (rivojlanish)
- C. Mohiyat

157. Harakat shakllari nechtaga bo'linadi?

- A. 5 ta
- B. 4 ta
- C. 3 ta
- D. 2 ta

158. «... – biron – bir narsaning unga ichdan (immanent tarzda, xos bo'lgan omillar ta'sirida o'zgarish va rivojlanish jarayonlarini ifodalovchi kategoriya sifatida amal qiladi», bu nima?

- A. Harakat
- B. Umuman o'zgarish
- C. Rivojlanish
- D. O'z – o'zidan harakat

159. «Xaos» nima?

- A. Tartibsizlik
- B. Tartiblilik
- C. Bo'shliq
- D. Shakl

160. Materiya harakatining kompleks shakllariga nimalar kiradi?

- A. Atomlar, yadrolar
- B. Makrojismlar
- C. Materiya, maydon
- D. Astronomiya, geologiya, geografiya

161. Falsafa tarixidagi mashhur «Ayni bir daryoga ikki marta tushib bo'lmaydi» iborasi muallifi qaysi javobda to'g'ri berilgan?

- A. Geraklit
- B. Fales
- C. Zenon
- D. Platon

162. Tabiiy jarayonlar va hodisalar holatlarining har qanday o'zgarishi bu - ...

- A. O'zgarish
- B. Taraqqiyot
- C. Rivojlanish
- D. Harakat

163. Muhokamalardagi ziddiyat tufayli hal etib bo'lmaydigan yoki hal etilishi mushkul bo'lgan holat, mantiqiy qiyinchilik, muammo qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A. Aporiya
- B. Aksioma
- C. Teorema
- D. Konflikt

164. Mazkur fikr muallifi kim: «Miqdor uchun ko‘payish va kamayish, sifat uchun – o‘zgarish, makon uchun – ko‘chib yurish, mohiyat uchun – vujudga kelish va yo‘q bo‘lish mavjud»?

- A. Platon
- B. Aristotel
- C. Bergson
- D. Spinoza

165. Inson va kishilik jamiyatining shakllanishi bu –?

- A. Antroposotsiogenez
- B. Sotsiogenez
- C. Epigenez
- D. Noosogenez

166. Elementar zarrachalar, maydon va atomlarning harakati qanday harakat xisoblanadi?

- A. Biologik harakat
- B. Ximik harakat
- C. Fizik harakat
- D. Ijtimoiy harakat

167. Atomlar va molekulalarning harakati qanday harakat xisoblanadi?

- A. Ximiyaviy
- B. Biologik
- C. Fizik
- D. Ijtimoiy

168. Insonning ongli faoliyati, inson tafakkuri, ijtimoiy guruhlarining faoliyati, o‘zaro munosabatlari, jamiyat miqyosidagi ijtimoiy fikrlar harakatning qanday turiga kiradi?

- A. Mexanik
- B. Biologik harakat
- C. Geologik
- D. Ijtimoiy harakat

169. Fizik harakat deb nimaga aytiladi?

- A. Elementar zarrachalar, maydon va atomlarning harakatiga
- B. Atomlar va molekulalarning harakatiga
- C. Insonning ongli faoliyati, inson tafakkuri, ijtimoiy guruhlarining faoliyati, o‘zaro munosabatlari, jamiyat miqyosidagi ijtimoiy fikrlar harakatiga
- D. Materiklar va okeanlar harakati

170. Materiya harakatining kompleks shakllariga nimalar kiradi?

- A. Ximik, biologik
- B. Astronomik, geologik, geografik
- C. Astronomik, ximik, geologik
- D. Fizik

171. Antroposotsiogenez nima?

- A. Inson va kishilik jamiyatining shakllanishi haqidagi ta'limot
- B. Inson va xayvonlarning urganuvchi ta'limot
- C. Xayvon va o‘simliklar bilan shug‘ullanuvchi ta'limot
- D. Inson va qushlarni

172. Tabiatning jonli qismi qaysi sferalarda mavjud deb e'tirof etilgan?

- A. Gidrosfera, biosfera va litosfera
- B. Atmosfera, stratosfera va litosferaning yuqori qismi
- C. Atmosfera, gidrosferani va litosferaning yuqori qismi
- D. Atmosfera, gidrosfera, biosfera

173. Ibtidoiy odamning mehnat shakllari qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A. Termachilik, ovchilik, baliqchilik
- B. Chorvachilik, ovchilik
- C. Dehqonchilik, termachilik, baliqchilik
- D. Ziroatchilik, chorvachilik, ovchilik

174. Qaysi davrda tabiatga izzat-ikrot ko'rsatish g'oyasi ilgari surilib, tabiat bilan murosai madora qilish va uning qonunlariga muvofiq yashab, ayni shunday hayotni eng munosib va maqbul deb e'tirof etishgan?

- A. Uyg'onish davrida
- B. Hozirgi davrda
- C. Antik davrda
- D. Ilk o'rta asrlarda

175. Ijtimoiy ekologiyaning asosiy qonunlari qaysi javobda noto'g'ri ko'rsatilgan?

- A. Tekinga hech narsa bo'lmaydi
- B. Tabiat yaxshiroq biladi
- C. Hech narsa yo'qolmasligi kerak
- D. Hamma narsa hamma narsa bilan bog'langan

176. Qaysi davrda tabiatga go'zallik va ilhom manbai deb qarashga asoslangan yangicha munosabat yuzaga keldi?

- A. Uyg'onish davri
- B. Antik davr
- C. Yangi davr
- D. Eng yangi davr

177. Yer tabiatining inson faoliyati doirasiga jalb qilingan va jamiyat mavjudligi va rivojlanishining zaruriy omili hisoblanadigan qismi, bu---...?

- A. Iqlim
- B. Landshaft
- C. Geografik muhit
- D. Jamiyat

178. «Geosiyosat» atamasini kim va qachon birinchi bo'lib ishlatgan?

- A. 1916 yilda R.Chellen
- B. 1925 yilda D. Yum
- C. 1945 yilda Dj.Berkli
- D. 1918 yilda I.Kant

179. «Ekologiya» atamasini kim fanga kiritgan?

- A. E.Gekkel
- B. D. Yum
- C. J.J.Russo
- D. R.Chellen

180. «Ekologiya» atamasi etimologik jihatdan yunoncha oikos va logos so'zlaridan kelib chiqqan bo'lib, oikos-bu....

- A. Tabiat
- B. Uy, boshpana
- C. O'simlik
- D. Ta'limot

181. Jamiyat va tabiatning o'zaro aloqasida insonning oqilona faoliyati eng muhim omilga aylanadigan holatga erishishi qanday ataladi?

- A. Noosfera

- B. Atmosfera
- C. Gidrosfera
- D. Litosfera

182. Chorvachilikni rivojlanishi qanday oqibatlariga olib keldi?

- A. Dehqonchilikni paydo bo'lishiga
- B. Yaylovlardan yovvoyi hayvonlarni siqib chiqarilishiga
- C. Kapitalistik manufakturaga o'tishga
- D. Urug'chilikni paydo bo'lishiga

183. Ibtidoiy odamlar mehnat qurollarini yasash uchun nimadan foydalanganlar?

- A. Tosh va yog'ochdan
- B. O'simlik va hayvondan
- C. Jez va temirdan
- D. Yog'och va hayvondan

184. Vernadskiy jamiyatga qanday ta'rif berishga harakat qiladi?

- A. Jonli va jonsiz tabiatning birligi sifatida, inson faol sub'ekt sifatida hukmronlik qiluvchi yaxlit sistema sifatida
- B. Jonli va jonsiz tabiatning birligi sifatida
- C. Inson faol sub'ekt sifatida hukmronlik qiluvchi yaxlit sistema sifatida
- D. Insonlar guruhi sifatida

185. «Noosfera» bu — ?

- A. Tabiiy bilim sohasi
- B. Aql-idrok sohasi
- C. Ijtimoiy soha
- D. Iqtisodiy rivojlanish sohasi

186. Tabiat va jamiyat koevolyusiyasi deb nimaga deyiladi?

- A. Jamiyatning tizimli rivojlanishi
- B. Tabiatning tizimli rivojlanishi
- C. Tabiat va jamiyatning mushtarak rivojlanishga
- D. Iqtisodiy sakrash

187. Gumanizm so'zining ma'nosi?

- A. Tinchliksevarlik
- B. Mexnatsevarlik
- C. Insonparvarlik
- D. Milliylik

188. Mikrodunyo bu – ?

- A. Atom miqiyosidan kichik bo'lgan dunyo
- B. Atom miqiyosidan katta bo'lgan dunyo
- C. Atom miqiyosiga teng bo'lgan dunyo
- D. Atom miqiyosiga teng bo'lmagan dunyo

189. Gravitatsion o'zaro ta'sirlari biriktirib turgan dunyo qanday dunyo deb ataladi?

- A. Makrodunyo
- B. Mikrodunyo
- C. Megadunyo
- D. Mega va makrodunyo

190. Yer tabiatining inson faoliyati doirasiga jalb qilingan va jamiyat mavjudligi va rivojlanishining zaruriy omili hisoblanadigan qismi qanday muxit xisoblanadi?

- A. Geografik muhit
- B. Ijtimoiy muxit

- C. Siyosiy muxit
- D. Ma'naviy muxit

191. "Inson barcha narsalar mezonidir: u mavjud narsalarning mavjudligini, yo'q narsalarning esa yo'qligini belgilaydi". Ushbu fikrning muallifini toping?

- A. Suqrot
- B. Protagor
- C. Platon
- D. Aristotel

192. Jon haqidagi ta'limotni birinchi bo'lib kim yaratgan?

- A. Platon
- B. Aristotel
- C. Forobiy
- D. Kant

193. Hozirgi zamon falsafasining qaysi oqimlarida ong muammosiga nisbatan yangicha yondashuvlar mavjud?

- A. Ratsionalizm
- B. Irratsionalizm
- C. Sinergetika
- D. Empirizm

194. Geraklit qanday birinchi asoslarni oqil va oliyjanob va tub asos deb hisoblagan?

- A. Havo va apeyron
- B. Olov va suv
- C. Olov va havo
- D. Suv va havo

195. Qaysi faylasuflar moddiy va ideal hodisalarni farqlagan?

- A. Suqrot va Platon
- B. Suqrot va Protogor
- C. Platon va Protogor
- D. Geraklit va Suqrot

196. Qaysi faylasuf ruhiy hodisalarni tuyg'ular dunyosi va intellektga ajratgan?

- A. Gegel
- B. Pifagor
- C. I. Kant
- D. Platon

197. Inson uni qurshagan boshqa odamlar tomonidan qanday idrok etilishi, tavsiflanishi va baholanishini aks ettiruvchi ijtimoiy hodisa bu- ...?

- A. Shaxs
- B. Harakat
- C. Ong
- D. Ongsizlik

198. In'ikos-...

- A. Narsa va hodisalarning o'zaro ta'sirlashuvi asosida xosil bo'ladigan hodisa, holat, jarayon va o'zgarishlarni ifodalaydi.
- B. Insonning uni qurshagan boshqa odamlar tomonidan qanday idrok etilishi, tavsiflanishi va baholanishini aks ettiruvchi ijtimoiy hodisa.
- C. Inson miyasining ob'ektiv borlikni ideal obrazlarda aks ettirish va bu obrazlardan fikrlash jarayonida foydalanish kobiliyati

D. Inson miyasining ish jarayoni hisoblanadi, uning funksiyasi sifatida amal qiladi va undan ayri holda namoyon bulmaydi.

199. Irratsionalizm so‘zining ma’nosini toping.

- A. Irratsionalis - materiya
- B. Irratsionalis – oqilona, ongli
- C. Irratsionalis – sezgi, his-tuyg‘u
- D. Irratsionalis – nooqilona, ongsiz

200. Olovni oqil va olijanob, suvni – tuban asos deb hisoblagan faylasufni toping?

- A. Geraklit
- B. Anaksimn
- C. Anaksagor
- D. Zenon

201. Ong va ong osti hodisalarini ilk bor mufassal o‘rgangan faylasuf – psixoanalitik kim?

- A. Z.Freyd
- B. K.Yung
- C. E.Fromm
- D. N.Vernadskiy

202. Inson uni qurshagan boshqa odamlar tomonidan qanday idrok etilishi, tavsiflanishi va baholanishini aks ettiruvchi ijtimoiy hodisa bu - ...

- A. Ijtimoiy ong
- B. O‘zlikni anglash
- C. Ong
- D. Shaxs

203. «O‘zingni bilsang, olamni bilasan» degan ibora qaysi muallif qalamiga mansub?

- A. Aflotun
- B. Suqrot
- C. Aristotel
- D. Demokrit

204. “Inson hamma narsalarining o‘lchovidir” degan iborani ishlatgan faylasuf?

- A. Protogor
- B. Spinoza
- C. Suqrot
- D. Gegel

205. “Dialektika” so‘zining ma’nosini toping.

- A. yun.Dialektika – ong
- B. yun. Dialektika – sezgi, xis-tuyg‘u
- C. yun. Dialektika – suhbat ko‘rish san'ati
- D. yun. Dialektika – ongsizlik

206. Gegel dialektikani kandy ta'riflagan?

- A. Dunyoni quyidan oliyga karab boruvchi umumiy rivojlanish jarayoni sifatida ta'riflagan.
- B. Odamlar ongiga diniy dunyoqarashni singdirishni tasvirlagan.
- C. Materializmni dialektik mantiq bilan bog‘lashga harakat qilgan.
- D. tabiiy va ijtimoiy xodisalarining uzaro aloqasi va rivojlanishi deb ta'riflagan.

207. Ob'ektiv dialektika bu - ...

- A. Dunyoni quyidan oliyga qarab boruvchi umumiy rivojlanish jarayoni sifatida tasvirlash.
- B. Tabiiy va ijtimoiy xodisalarining o‘zaro aloqasi va rivojlanishi.
- C. Dunyoni metafizik tushunish.
- D. Dunyoni anglamaslik

208. Dialektik metod, avvalo, mazmunni talqin qilish aniqlash uchun qo‘llaniladi? Ushbu suzlarni muallifini toping?

- A. I.Kant
- B. Gegel
- C. Karl Marks
- D. P.Riker

209. Aloqa deganda nima tushuniladi?

- A. Dunyoda yuz beruvchi barcha jarayonlarni, ularning mazmunidan kat'iy nazar qamrab oluvchi jarayon
- B. Fundamental qoida, birinchi asosni, biron-bir konsepsiya yoki nazariyaning muhim asosi
- C. Borliqning universal aloqalarini bilish shakli
- D. Makon yo vaqtda bir-biridan muayyan masofada uzoqlikda joylashgan ikki yoki bir necha hodisa yoki ob'ektning o‘zaro bog‘lanish jarayoni

210. Mazmun jihatdan aloqalar qanday turlarga bo‘linadi?

- A. Ichki, zaruriy, muhim
- B. Genetik, funksional, strukturaviy
- C. Bir tomonlama va o‘zaro aloqalar
- D. Katta va kichik, zaruriy

211. Aloqa uchun asos bu - ... ?

- A. Aloqa yuzaga kelishiga imkoniyat yaratuvchi ayrim xossa, belgi yoki munosabat
- B. Kategoriyalar
- C. Tamoyillar
- D. Aloqa manbai

212. Aloqa tushunchasi qaysi tushunchalar orqali yoritiladi?

- A. O‘zaro aloqa, harakat
- B. Dialektik, sinergetik
- C. Sabab va oqibat
- D. Ichki, muhim, zaruriy aloqalar

213. “Moddiy va ma'naviy hodisalarning ularning harakat va rivojlanish xususiyati va yo‘nalishini belgilovchi ob'ektiv, muhim, zaruriy, barqaror va umumiy aloqasi” deb ta'riflangan falsafiy kategoriyani toping?

- A. Munosabat
- B. Qonun
- C. Aloqa
- D. Narsa

214. Narsalar, hodisalarning bir holatdan boshqa holatga o‘tishi bu - ...?

- A. Rivojlanish
- B. O‘zgarish
- C. Qonun
- D. Sabab

215. Qarama-qarshilik bu - ...?

- A. Narsalar, hodisalarning bir holatdan boshqa holatga o‘tishi.
- B. Miqdor va sifat o‘zgarishlarining bir-biriga o‘tishi
- C. Ob'ektiv dunyoning aksariyat yoki hatto barcha narsalari, hodisalari va jarayonlari bo‘ysunadi.
- D. Predmetning bir-birini istisno etuvchi va bir-birini nazarda tutuvchi tomonlaridir.

216. Narsa yoki hodisa qarama-qarshi tomonlarining bir-birini istisno etish va bir-biriga o‘tish munosabatlari deb e'tirof etiladigan kategoriya bu - ...?

- A. Ziddiyat

- B. O'zgarish
- C. Qarama-qarshilik
- D. Aloqa

217. Tafovut bu - ...?

- A. Narsa yoki hodisa qarama-qarshi tomonlarining bir-birini istisno etish va bir-biriga o'tish munosabatlari
- B. Avvalgi holatdan saqlanib qolgan xossalar ustunlik qilgan holda ayni bir predmet xossalarining mos kelmasligidir.
- C. Predmetni bir-birini istisno etuvchi va bir-birini nazarda tutuvchi tomonlari
- D. Narsalar, xodisalarning bir holatdan boshqa holatga o'tishi

218. Gegel g'oyalariga asoslanib ziddiyat tarqalishining qaysi bosqichlari farqlanadi?

- A. Ayniyat, tafovut, qarama-qarshilik, ziddiyat va asos
- B. Ayniyat, munosabat aloqa, asos
- C. Ayniyat, asos, narsa
- D. Qarama-qarshilik, ziddiyat, asos, aloqa

219. Quyidagi javoblardan xossa kategoriyasi ta'rifini aniqlang?

- A. Avvalgi holatdan saqlanib qolgan xossalar ustunlik qilgan holda ayni bir predmet xossalarining mos kelmasligidir.
- B. Predmetning bir-birini istisno etuvchi va bir-birini nazarda tutuvchi tomonlaridir.
- C. Narsalarning o'zaro mavjudlik usuli, ularda yashirin xossalarning namoyon bo'lish omili
- D. Predmetning jihati bulib, uning boshqa predmetlardan farqi yoki ular bilan o'xshashligini belgilaydi va ular bilan o'zaro aloqada namoyon bo'ladi

220. Miqdor bu - ...?

- A. Predmetning jihati bo'lib, uning boshqa predmetlardan farqi yoki ular bilan o'xshashligini belgilaydi va ular bilan o'zaro aloqada namoyon bo'ladi
- B. Predmetning bir-birini istisno etuvchi va bir-birini nazarda tutuvchi tomonlaridir
- C. Predmet muayyan xossasining namoyon bo'lishi, intensivligi darajasi.
- D. Narsaning ichki xususiyati, predmetni mazkur jihatdan farqlash uchun zarur va yetarli bo'lgan xossalar majmui.

221. Kategoriya so'zining lug'aviy ma'nosi?

- A. Dalillarga ishonish
- B. Kursatish, eshitish
- C. Belgi, izohlash
- D. Dunyoni anglash

222. Qaysi qatorda Aristotelning asari to'g'ri ko'rsatilgan?

- A. Axillislar»
- B. «Kategoriyalar»«
- C. «Sher ustidagi gulxan»
- D. «Utopiya»

223. Ikki yoki bir nechta suhbat – ...?

- A. «Dialog»
- B. «Qissa»
- C. «Romon»
- D. «Dialog va romon»

224. O'zgarish – bu...?

- A. Narsalar, hodisalarning bir holatdan boshqa holatga o'tishi.
- B. Barqaror xolatda bo'lish
- C. Sokinlikka o'tish

D. Biron bir narsa xodisalar holati

225. Eng qadimgi va keng tarqalgan falsafiy metodlardan biri dialektika bo'lsa ikkinchisi nima?

- A. Sinergetika
- B. Arifmetika
- C. Metafizika
- D. Eklektika

226. Dialektika so'zini birinchi bo'lib qaysi faylasuf o'z faoliyatida qo'llagan?

- A. Demokrit
- B. Aflotun
- C. Suqrot
- D. Gegel

227. Predmetning bir-birini istisno etuvchi va bir-birini nazarda tutuvchi tomonlar nima deb ataladi?

- A. Qarama-qarshiliklar
- B. Dalillar
- C. Isbotlar
- D. Bilimlar

228. Qadimgi Yunon faylasufi Suqrot nechanchi yillarda yashab ijod etgan?

- A. Mil. aB. 469-399
- B. Mil. aB. 459-349
- C. Mil. aB. 466-377
- D. Mil. aB. 465-395

229. «Ariqda oqayotgan muayyan suvga ikki marta tushib bo'lmaydi, chunki yangi va yangi suvlar oqib kelaveradi...»

- A. Zenon
- B. Geraklit
- C. Arastu
- D. Pifagor

230. «Metafizika» so'zining lug'aviy ma'nosi?

- A. Yunoncha fizikadan keyin
- B. Lotincha fizikadan keyin
- C. Inglizcha matematikadan keyin
- D. Arabcha matematikadan keyin

231. Narsaning ichki xususiyati, predmetni mazkur jihatdan farqlash uchun zarur va yetarli bo'lgan xossalarni majmui bu...?

- A. Shakl
- B. Qarshilik
- C. Ziddiyat
- D. Sifat

232. Dialektika kategoriyalarini tizimga solish va formal mantiqiy fikrlashning umumiy qonunlarini ishlab chiqishga urinish kimning ijodi bilan bog'liq ?

- A. Aristotel
- B. Platon
- C. Suqrot
- D. Demokrit

233. Kant makon va vaqtni kategoriyalarning qaysi turiga kiritadi ?

- A. Hissiy
- B. Idrok

- C. Aql
- D. Tasavvur

234. "Sof aqlning tanqidi" asrining muallifi kim ?

- A. Shelling
- B. Fixte
- C. Kant
- D. Gegel

235. Dialektikani kim fanga kiritgan ?

- A. Gegel
- B. Kant
- C. Shelling
- D. Fixte

236. Gegel mantiqni necha qismga bo'ladi ?

- A. 3
- B. 4
- C. 5
- D. 2

237. Qaysi olim o'z ta'limotida inkorni inkor qonunidan foydalanadi ?

- A. Shelling
- B. Kant
- C. Gegel
- D. Fixte

238. Predmet borlig'ining chegarasi nima?

- A. Me'yor
- B. Miqdor
- C. Mohiyat
- D. Hodisa

239. Borliq hodisalari va unda hukm suruvchi munosabatlarning muhim mazmunini o'zida aks ettiruvchi falsafiy tushuncha nima ?

- A. Mulohaza
- B. G'oya
- C. Gipoteza
- D. Kategoriya

240. Differensial, integral, kategoriyalar qaysi fan bilan bog'liq?

- A. Matematika
- B. Biologiya
- C. Fizika
- D. Ximiya

241. Fan va falsafa kategoriyalarining farqi nimada?

- A. Falsafiy kategoriyalar o'ta keng tushunchalardir
- B. Fan kategoriyalari o'ta ma'noli
- C. Falsafa kategoriyalari juda oz
- D. Fan kategoriyalari irratsionallikni tan oladi

242. Falsafiy kategoriyalar tizimi nechta?

- A. 3
- B. 4
- C. 5
- D. 2

243. Narsa tushunchasining sinonimi, ya'ni borliqning nisbatan mustaqil, sifat jixatdan muayyan parchasi qaysi kategoriya ?

- A. Umumiylik
- B. Yakkalik
- C. Ayrimlik
- D. Xususiylik

244. Faqat mazkur ob'ektga xos bo'lgan xossalarni ifodalovchi kategoriya qaysi?

- A. Umumiylik
- B. Yakkalik
- C. Alohidalik
- D. Xususiylik

245. Yakkaga nisbatan umumiy, umumiyga nisbatan yakka hodisa qaysi kategoriyani toping?

- A. Xususiylik
- B. Umumiylik
- C. Yakkalik
- D. Ayrimlik

246. Narsaning jarayonda bevosita namoyon bo'luvchi xossalar yig'indisini ifodalovchi kategoriya nima deyiladi?

- A. Mohiyat
- B. Hodisa
- C. Umumiylik
- D. Yakkalik

247. Mantiqda mazmun tushunchasi qanday ma'noni anglatadi ?

- A. Mazmun uning muhim belgilari majmuini anglatadi
- B. Predmetning zid tomonlarini talqin qiladi
- C. Narsaning o'xshash tomonlarini ifodalaydi
- D. Shaklning aksi

248. Narsaning jarayon va xodisani belgilovchi elementlar xossalar yig'indisi bu - ...?

- A. Shakl
- B. Mazmun
- C. Mohiyat
- D. Hodisa

249. Sistema so'zining ma'nosi qaysi javobda to'g'ri berilgan?

- A. Yunoncha, tizim
- B. Yunoncha, harakat qilaman
- C. Yunoncha, o'rganaman
- D. Yunoncha, birlashtirish

250. Quyidagilardan qaysi biri narsaning boshqa bo'linmaydigan zarrasini anglatadi?

- A. Butun
- B. Struktura
- C. Sistema
- D. Element

251. Sababiyat qonunini inkor etuvchi faylasuflar qanday ataladi?

- A. Agnostiklar
- B. Deterministlar
- C. Gnostiklar
- D. Indeterministlar

252. Tasodif haqida qaysi fikr noto'g'ri?

- A. Tasodif ichki, tashqi, umumiy va xususiy bo‘ladi
- B. Tasodif tashqi omillar bilan belgilanadigan aloqa tipi
- C. Tasodif ichki va tashqi bo‘ladi
- D. Tasodif yuz berishi xam yuz bermasligi xam mumkin

253. Amalga oshgan borliqni tavsiflovchi falsafiy kategoriya qaysi ?

- A. Voqelik
- B. Zaruriyat
- C. Tasodif
- D. Butun

254. Sababiyat qonunini tan oluvchi faylasuflar qanday ataladi ?

- A. Agnostiklar
- B. Indeterministlar
- C. Gnostiklar
- D. Deterministlar

255. Struktura nima ?

- A. Narsalar va hodisalarning tarkibiy qismlari o‘rtasidagi qonuniy aloqa yo‘li
- B. Narsaning boshqa bo‘linmaydigan qismi
- C. Narsaning eng umumiy xossalari
- D. Narsaning, predmetning yaxlit belgilari

256. Dunyo bilan o‘zaro aloqa qilish tajribasini umumlashtiruvchi xodisa bu - ...?

- A. So‘zlash
- B. Fikrlash
- C. Idrok etish
- D. Sezish

257. Falsafada “narsa o‘zida” g‘oyasi kimga tegishli?

- A. Gegel
- B. Shelling
- C. Kant
- D. Fixte

258. Agnostiklarning eng yirik vakili kim?

- A. Kant
- B. Shelling
- C. Gegel
- D. Fixte

259. Dunyo bilan o‘zaro aloqa qilish tajribasini umumlashtiruvchi hodisa bu - ...

- A. So‘zlash
- B. Fikrlash
- C. Idrok etish
- D. Sezish

260. Borliq hodisalari va unda hukm suruvchi munosabatlarning muhim, tipik mazmunini o‘zida aks ettiradigan keng tushuncha bu - ...

- A. Kategoriya
- B. Atama
- C. Xulosa
- D. Tushuncha

261. Borliqning umumiy, muhim tomonlari, xossalari, aloqalari va munosabatlari haqida fikrlash uchun qo‘llaniladigan o‘ta keng tushunchalar majmui, bu - ...

- A. Falsafiy kategoriyalar

- B. Fan kategoriyalari
- C. Umumiy kategoriyalar
- D. Atamalar

262. Falsafiy kategoriyalar va formal mantiq kategoriyalari o'rtasida farqning yuzaga kelishiga qaysi faylasufning ijodi tasir qilgan?

- A. Spinoza
- B. Aristotel
- C. Hegel
- D. Kant

263. Bilish xaqidagi ta'limot bu - ...?

- A. Ontologiya
- B. Gnoselogiya
- C. Ideologiya
- D. Epistemologiya

264. Ilmiy bilish qaysi tushuncha bilan nomlanadi ?

- A. Epistemologiya
- B. Ontologiya
- C. Ideologiya
- D. Gnoselogiya

265. O'zini qurshagan dunyodagi narsalar va xodisalarni sezgilar orqali idrok etishga nima deb ataladi?

- A. Formalizm
- B. Appersepsiya
- C. Fatalizm
- D. Persepsiya

266. Borliqni anglashning g'oyalarda ifodalash nima deyiladi?

- A. Fatalizm
- B. Persepsiya
- C. Appersepsiya
- D. Formalizm

267. Optimizm nima ?

- A. Dunyoni bilish mumkinligini ta'kidlaydi
- B. Dunyoni bilishni rad etadi
- C. Xudoni tan olmaydi
- D. Xudoni tan oladi

268. Dunyoni bilish mumkinligini rad etuvchilar kimlar?

- A. Optimistlar
- B. Gnostiklar
- C. Agnostiklar
- D. Skeptiklar

269. Bilim bu - ...?

- A. Haqiqatga mos keladigan va asoslangan ishonchdir
- B. Bilim - yolg'on ma'lumot
- C. Hali asoslanmagan fikr
- D. Haqiqatga mos kelmaydigan fikr

270. "Agar R xaqiqiy bo'lsa bu xolda S P ni biladi" . Bu shart bilimning qaysi turiga tegishli ?

- A. Asoslilik
- B. Ishonchlilik

C. Haqiqiylik

D. Aniqlik

271. Qaysi faylasuf shaxsiy bilim konsepsiyasini ishlab chiqqan?

A. M.Polani

B. Ruzavin

C. Diltey

D. Gadamer

272. Bilim shakllarini aniqlang?

A. Shaxsiy bilim, kundalik bilim

B. Ilmiy bilim, anormal bilim, deviant bilim

C. Tabiiy bilim, falsafiy bilim, deviant bilim

D. Pragmatik bilim, shaxsiy bilim

273. Sub'ektning bilish faoliyati qaratilgan narsa yoki xodisa bu ...?

A. Zamon

B. Makon

C. Ob'ekt

D. Tushuncha

274. Bilish faolligining manbai bu - ... ?

A. Sub'ekt

B. Ob'ekt

C. Makon

D. Hodisa

275. O'z tafakkurini bir ob'ektga qaratish inson e'tiborini chalg'ituvchi barcha omillarni chetga chiqarish yo'li bilan idrok etish bu - ...?

A. Adaptatsiya

B. Meditatsiya

C. Persepsiya

D. Appersepsiya

276. Inson ongi yordamida oladigan dunyo xaqidagi ma'lumotlarning eng oliy darajasi nima?

A. Bilim

B. Hissiyot

C. Sezgi

D. Tasavvur

277. Falsafada gnoseologiya nimani o'rganadi?

A. Bilish jarayonining umumiy, falsafiy mohiyati va muammolarini o'rganadi

B. Bizning muayyan narsalar haqidagi bilimlarimiz va (yoki) e'tiqodlarimizning ishonchlilik darajasini o'rganadi

C. Tafakkurning umumiy qonuniyatlarini o'rganadi

D. Bilim va e'tiqodimizning ishonchlilik darajasini o'rganadi

278. O'zini qurshagan dunyodagi narsalar va hodisalarni sezgilar orqali idrok etish nima deyiladi?

A. Mulohaza

B. Apersepsiya

C. Tafakkur

D. Persepsiya

279. «Men buning nimaligini bilmayman, biroq bilishga umid qilaman», deydigan insonning psixologik xususiyati qanday bo'ladi?

A. Optimist

- B. Agnostik
- C. Pessimist
- D. Gnostik

280. Gnoseologiya bu...?

- A. Falsafaning bilish masalalari va muammolari bilan shug'ullanuvchi maxsus soha
- B. Falsafaning borliq masalalari va muammolari bilan shug'ullanuvchi maxsus soha
- C. Falsafaning aksiologik masalalari va muammolari bilan shug'ullanuvchi maxsus soha
- D. Falsafaning praksiologik masalalari va muammolari bilan shug'ullanuvchi maxsus soha

281. Ilmiy bilish to'g'risidagi soha nima?

- A. Ontologiya
- B. Gnoseologiya
- C. Epistemologiya
- D. Aksiologiya

282. Epistemologiya bu...?

- A. Aqlish bilish
- B. Ilmiy bilish
- C. Emperik bilish
- D. Hissiy bilish

283. Gnostitsizm bu...?

- A. Olamni bilish mumkin
- B. Olamni bilish mumkin emas
- C. Dunyoni egallash
- D. Dunyoni tushunmaslik

284. Agnostitsizm bu...?

- A. Dunyoni egallash
- B. Olamni bilish mumkin
- C. Olamni bilish mumkin emas
- D. Dalillar asosida sh ko'rish

285. Falsafada olamni bilib bo'lmaydi deb talqin qiluvchi ta'limot?

- A. Agnostitsizm
- B. Gnostiklar
- C. Ratsionalistlar
- D. Nominalistlar

286. Falsafada olamni bilish mumkin deb talqin qiluvchi ta'limot?

- A. Agnostitsizm
- B. Ratsionalistlar
- C. Gnostiklar
- D. Nominalistlar

287. Ratsionalizm bu...

- A. Aqliy bilim
- B. Xissiy bilim
- C. Emperik bilim
- D. Tajribaviy bilim

288. Borliqni aql bilan anglash, bilish, ularni g'oyalarda ifodalash nima deb ataladi?

- A. Persepsiya
- B. Appersepsiya
- C. Akkreditatsiya
- D. Repretsiya

289. Refleksiya soʻzining lugʻaviy maʼnosi?

- A. lotincha «reflexes» - orqaga qaytish
- B. yunoncha «reflexes» - orqaga qaytish
- C. arabcha «reflexes» - orqaga qaytish
- D. forscha «reflexes» - orqaga qaytish

290. Transsendental soʻzining lugʻaviy maʼnosi?

- A. forscha «reflexes» - orqaga qaytish
- B. yunoncha «reflexes» - orqaga qaytish
- C. arabcha «reflexes» - orqaga qaytish
- D. lotincha «transcendentalism» - chegaraga sigʻmaydigan

291. Xar xil faoliyat shakllari – jumladan ishlab chiqarish faoliyati, estetik faoliyat, siyosiy faoliyat va hokazolarning taʼsirida shakllanadigan turmush bilan bogʻliq tushunchalar majmui avlodlar toʻplagan jamoa kollektiv tajribasi mahsuli bu...?

- A. Kundalik bilim
- B. Ilmiy bilim
- C. Tarixiy bilim
- D. Ijtimoiy bilim

292. Forobiy bilishning qanday shakllarini koʻrsatib oʻtadi?

- A. Aqliy va idrok
- B. Aqliy va irratsional
- C. Xotira va tasavvur
- D. Hissiy va oqilona

293. “Sezmaydigan odam hych narsani bilmaydi va tushunmaydi” degan fikr qaysi faylasufga tegishli?

- A. Forobiy
- B. Aristotel
- C. Platon
- D. Ibn Sino

294. Bilishning qaysi shakli tamoyil sifatlarini birlamchi va ikkilamchiga mexanik tarzda ajratishga qarshi yoʻnalgan?

- A. Sezgi
- B. Xayol
- C. Xotira
- D. Tasavvur

295. “Uning kuchi tajribada mavjud obrazlarni nafaqat qayta chaqiradi, balki ularni bir-biri bilan bogʻlaydi va shu tariqa ularni umumiy tasavvurlar darajasiga koʻtaradi.” Bu fikr bilishning qaysi shakliga tegishli?

- A. Xotira
- B. Xayol
- C. Tasavvur
- D. Idrok

296. Ilmiy bilish darajalarini koʻrsating.

- A. Empirik va nazariy
- B. Xissiy va amaliy
- C. Transsendental va aqliy
- D. Empirik va amaliy

297. Empirik bilish shakllarini sanab oʻting?

- A. Kuzatish, eksperiment, ilmiy dalillash

- B. Modellashtirish tarixiy analogiya, bashorat
- C. Ilmiy muammo, muammoli vaziyat, tarixilik
- D. Gipoteza, paradigma, nazariya

298. Empirik bilishning qaysi shakli tabiatning o‘zida mavjud narsalar va hodisalarni qayd tadi?

- A. Eksperiment
- B. Kuzatish
- C. Ilmiy dalillash
- D. Modellashtirish

299. Qaysi faylasuf, fon dalillardan boshlanishi va boshlanish tugallanish o‘rtasida qanday nazariy tuzilmalar bo‘lishidan, tuzilishidan qat’iy nazar, dalillar bilan yakunlanishi lozim degan fikrni ilgar surgan?

- A. A. Enshteyn
- B. I.Kant
- C. F.Shilling
- D. I.Nyuton

300. Ilmiy dalilning ikki muhim xossasi qaysi javobda to‘g‘ri ko‘rsatilgan?

- A. Isbotlanganlik va betakrorlik
- B. Ishonchlilik va variantlilik
- C. Ishonchlilik va bir variantlilik
- D. Tasdiqlanganlik va variantlilik

301. Ilmiy dalillar nazariyaga nisbatan qanday vazifalarni bajaradi?

- A. Verifikatsiya va falsifikatsiya
- B. Umumlashtirish va tasdqilash
- C. Isbotlash va inkor qilish
- D. Saqlash va yetkazish

302. .... fanda – biron-bir, hodisalar, ob'ektlar, jarayonni tushuntirishda qarama-qarshi yondoshuvlar ko‘rinishida amal qiluvchi va uni yechish uchun muvofiq nazariyani talab etuvchi ziddiyatli holatdir?

- A. Gipoteza
- B. Dalil
- C. Paradigma
- D. Muammo

303. Asosiy nazariy bilim, ilmiy dalillarni tushuntirishda dasturilamal bo‘lib xizmat qiluvchi rahbar g‘oyalar qanday nomlanadi?

- A. Kategoriyalar
- B. Tamoyillar
- C. Paradigma
- D. Gipoteza

304. Narsalardagi umumiylik bu... ?

- A. Muhim xossalar va munosabatlar majmuidir
- B. Insonning narsalar muhim xossalariva munosabatlarini izchil, bilvosita va umumiy aks ettirishdir
- C. Borliqning xossalari va munosabatlarini aks ettiruvchi umumiy tushunchadir
- D. Narsani boshqa narsalardan ajratib turadigan belgilar jamlanmasi

305. Muammolar qo‘yish va ularni yechishga qaratilgan faol jarayon qanday nomlanadi?

- A. Tasdiqlash
- B. Izlanish
- C. Tafakkur
- D. Isbotlash

306. Mantiqiy tafakkur nima?

- A. Tafakkur qoidalari, qonunlari va tomonlariga muvofiq bir haqiqatni boshqa yanada teranroq haqiqatga intilishdir
- B. Borliq yoki uning ayrim xossalari haqida tasavvurning shakllanishiga imkoniyat yaratuvchi axborot
- C. yechimini topish muhim amaliy yoki nazariy ahamiyatga ega bo'lgan masala yoki masalalar to'plami
- D. Muhim xossalari va munosabatlar majmui

307. Ob'ektiv borliq jarayonlarning aloqasi, ularning rivojlanishi o'ziga xos narsalar mantiq'i nimani tashkil etadi?

- A. Nisbiy haqiqatni
- B. Ob'ektiv mantiqni
- C. Ob'ektiv haqiqatni
- D. Sub'ektiv mantiqni

308. Tushuncha bu ...?

- A. Narsalar va hodisalarning umumiy, muhim xossa va aloqalari aks etuvchi fikr
- B. Fikrning shunday bir shakli, unda tushunchalarni bog'lash yo'li bilan biror narsa haqidagi biron-bir fikr tasdiqlanadi va yoki rad etiladi
- C. Mushohadaning nisbatan tugallangan birligi
- D. Murakkab narsani oddiy narsaga aylantirish oliy darajasi

309. Haqiqatni mantiqiy dalillar yordamisiz anglab yetish qobiliyati nima deb ataladi?

- A. Xulosa
- B. Intuitsiya
- C. Tafakkur
- D. Sezgi

310. Kim intellekti intuitsiya qobiliyatini inkor eib, sof operatsiya g'oyasini ilgari surgan?

- A. Fixte
- B. Kant
- C. Shelling
- D. Gegel

311. Ijodiy faoliyat hamda ta'lim metodlarini o'ragnish haqidagi fan qanday nomlanadi?

- A. Evristika
- B. Sinergetika
- C. Kibernetika
- D. Ginoseologiya

312. Qaysi antik mutafakkir tushunchalarni mantiqiy jihatdan aniq ta'riflash haqiqiy bilimning bosh sharti deb hisoblangan?

- A. Platon
- B. Suqrot
- C. Aristotel
- D. Demokrit

313. Bilish jarayonini, inson ongini o'tmish va kelajak bilan bog'lovchi, egallangan bilimlarni saqlovchi hodisa nima deyiladi?

- A. Xotira
- B. Tasavvur
- C. Xayol
- D. Idrok

314. Qachonlardir insonning sezgi a'zolariga ta'sir ko'rsatgan va keyinchalik miyada saqlanib qolgan aloqalar bo'yicha gavdalanadigan narsalarning obrazlari bu - ...

- A. Xayol

- B. Xotira
- C. Tasavvur
- D. Idrok

315. Empirik bilim qaysi metodlar yordamida shakllanadi?

- A. Kuzatish va eksperiment
- B. Mavhumlashtirish va kuzatish
- C. Anketa va so'rovnoma
- D. Eksperiment va bayonnoma

316. Ilmiy dalilning ikki muhim xossasi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A. Isbotlanganlik va betakrorlik
- B. Ishonchlilik va invariantlilik
- C. Ishonchlilik va bir variantlilik
- D. Tasdiqlanganlik va bir variantlilik

317. Sezgi a'zolari orqali olingan bilim qanday bilim hisoblanadi?

- A. Tanssendental
- B. Aqliy
- C. Hissiy
- D. Irratsional

318. Sub'ektning bilish faoliyati qaratilgan narsa yoki hodisa bu...?

- A. Ob'ekt
- B. Sub'ekt
- C. Faoliyat
- D. Xarakter

319. Sezgi a'zolari orqali olingan bilim bu...?

- A. Intuitiv bilim
- B. Ilmiy bilim
- C. Ijodiy bilim
- D. Xissiy bilim

320. «Sezmaydigan odam hech narsani bilmaydi va tushunmaydi» degan fikr muallif kim?

- A. Aristotel
- B. Geraklit
- C. Demokrit
- D. Platon

321. Bilish ob'ektining muhim xossalari va munosabatlarini aniqlash maqsadida ataylab amalga oshiriladigan izchil idrok etish bu...?

- A. Tushunish
- B. Eshitish
- C. Kuzatish
- D. Belgilash

322. Ob'ekt xossalarining rivojlanish darajasini tavsiflovchi kattalikni aniqlash jarayoni bu...?

- A. Eshitish
- B. O'lchash
- C. Tushunish
- D. Belgilash

323. Bilimning tasdiqlangan boyligiga aylangan moddiy yoki ma'naviy dunyo hodisasi, biron-bir hodisa, xossa yoki munosabatni qayd etish bu...?

- A. Kuzatish
- B. O'lchash

- C. Dalil
- D. Xulosa

324. Borliqning eng muhim tomonlari, xossalari va munosabatlarini aks ettiruvchi umumiy tushunchalar bu...?

- A. Bilim
- B. Sifat
- C. Dalil
- D. Kategoriya

325. Fan tarixining muayyan davrida uning rivojlanishini belgilovchi barqaror tamoyillar, umumiy me'yorlar, qonunlar, nazariyalar va metodlar majmui bu...?

- A. Paradigma
- B. Kategoriya
- C. Faoliyat
- D. Xarakter

326. Haqiqatni g'oyalar dunyosiga mos keluvchi g'ayritabiiy ideal mohiyat sifatida tushungan faylasuf nomini aniqlang?

- A. Platon
- B. Gegel
- C. Foma Akvinskiy
- D. Nitshe

327. "Haqiqat bu Alloxni anglash" degan fikrni ilgari surgan Sharq faylasufining nomini toping.

- A. Abu Bakr Az-Zakkok
- B. Naqshbandiy
- C. A. Yassaviy
- D. Al-Buxoriy

328. Qanday haqiqat to'g'ri, biroq noto'liq, taxminiy, vaqt va joyning ma'lum tarixiy shart-sharoitlari bilan cheklanadi?

- A. Ob'ektiv haqiqat
- B. Mutloq haqiqat
- C. Sub'ektiv haqiqat
- D. Nisbiy haqiqat

329. Qanday haqiqat bilish taraqqiyoti jarayonida rivojlanib, o'z chegarasi bo'lgan mutloq haqiqatga yaqinlashadi?

- A. Noaniq haqiqat
- B. Sub'ektiv haqiqat
- C. Ob'ektiv haqiqat
- D. Nisbiy haqiqat

330. Ilmiy tafakkurning muhim vositasi nima?

- A. Isbotlash
- B. Rad etish
- C. Ta'riflash
- D. Shubha

331. Haqiqatligi yoki soxtaligi isbotlash yo'li bilan aniqlanayotgan qoida qanday bo'ladi?

- A. Paradoks
- B. Aksioma
- C. Tezis
- D. Antitezis

332. Noma'lumni ma'lumga, murakkabni soddaga bog'lash nima deb ataladi?

- A. Isbotlash
- B. Ta'riflash
- C. Asoslash
- D. Tezis

333. Hodisalar va holatlar ahamiyatini bevosita his etish qanday nomlanadi?

- A. Emotsiya
- B. Ishonch
- C. Asos
- D. Shubha

334. Kant va Fixtning fikricha, ahloqiy tamoyillarni ro'yobga chiqarish manbai va inson amaliy faoliyatining negizi nima?

- A. Ishonch
- B. Ideal
- C. Iroda
- D. Emotsiya

335. Kim "O'zgarmas narsalargina haqiqiydir, haqiqat borliqning oliy shaklidir" degan fikrni ilgari surgan antik faylasufini toping?

- A. Aristotel
- B. Platon
- C. Epikur
- D. Suqrot

336. Bilish nazariyasidagi yagona bilish jarayonining ikki qarama- qarshi, lekin bir-biri bilan uzviy bog'liq asosiy kategoriyalarini ko'rsating?

- A. Haqiqat va yolg'on
- B. Yaxshilik va yomonlik
- C. Haqiqat va yanglishish
- D. Ishonch va shubha

337. O'z predmeti bilan mushtarak bo'lmagan, unga mos kelmaydigan bilim bu – ?

- A. Yanglish
- B. Shubha
- C. Ideal
- D. Yolg'on

338. G'oyaning foydaliligi, amaliy samaradorligi va ishga yaroqliligi, uning u yoki bu maqsadga erishish uchun foydaliligi mezoni qanday nomlanadi?

- A. Falsifikatsiya
- B. Konvensionalizm
- C. Pragmatizm
- D. Verifikatsiya

339. Odatda noto'g'riligi ayon bo'lgan tasavvurlarni bila turib haqiqat darajasiga ko'tarish sifatida tushunish?

- A. Shubha
- B. Haqiqat
- C. Yolg'on
- D. Ishonch

340. Bilimning mutloq qadriyati – ?

- A. Shubha
- B. Haqiqat
- C. Ishonch

D. Ideal

341. Insoniyat taraqqiyotining asosiy negizi nima?

A. Ideal

B. Iroda

C. Ishonch

D. Haqiqat

342. Haqiqat – mulohazalar va amaldagi holat o‘rtasidagi muvofiqlikdir, deya haqiqatga ta’rif bergan faylasuf kim?

A. Suqrot

B. Platon

C. Aristotel

D. Demokrit

343. Haqiqatning qanday shakliga shunday ta’rif beriladi: ...-bilimlarimizning inson insoniyatga bog‘liq bo‘lmagan mazmuni.?

A. Sub’ektiv haqiqat

B. Ob’ektiv haqiqat

C. Mutloq haqiqat

D. Nisbiy haqiqat

344. Predmetni kelajakda to‘ldirilishi yoki unga aniqlik kiritilishi mumkin bo‘lmagan tarzda to‘la, mukammal bilishi bu - ...

A. Mutlaq haqiqatdir

B. Nisbiy haqiqatdir

C. Ob’ektiv haqiqatdir

D. Sub’ektiv haqiqatdir

345. Borliqni asosan to‘g‘ri aks ettirsa-da, obraz ob’ektga uncha mos emasligi bilan ajralib turadigan bilim, bu - ...

A. Nisbiy haqiqat

B. Ob’ektiv haqiqat

C. Sub’ektiv haqiqat

D. Mutlaq haqiqat

346. Salbiy emotsiyalar nimalar kiradi?

A. Lazzatlanish, qo‘rquv, qayg‘u

B. Lazzatlanish, quvonch, hayrat, muhabbat

C. Nafrat, quvonch, hayiqish

D. Nafrat, qo‘rquv, hayiqish, qayg‘u

347. Uz predmeti bilan mushtarak bo‘lmagan, unga mos kelmaydigan bilim bu...?

A. Yanglishish

B. To‘g‘ri

C. Kelishish

D. Mos kelish

348. Haqiqat konsepsiyalari nechta?

A. 5

B. 3

C. 6

D. 4

349. Metod so‘zining ma’nosi?

A. Yun. keng ma’noda ko‘l, ijodiy faoliyatning har qanday shakli

B. Yun. anglab yetish, tubiga yetmoq

C. Lot. o‘ylamoq, aqlni charxlamoq

D. Ing. so‘zlamog, gapirmog

350. Metodologiya ikki mazmunga ega: bo‘lar qaysilar?

A. Faoliyatda qo‘llaniladigan ma‘lum usullar tizimi, tizim haqidagi ta‘limot

B. Bashorat usuli va san‘at haqidagi

C. Sevish usuli va san‘at haqidagi

D. Yolg‘onshunoslik va kuzatish haqidagi

351. Metodning asosiy vazifasi?

A. Shart-sharoitni nazorat qilish va kuzatish

B. Tushunchalarni borliqda anglab yetish

C. Faoliyatni bilish va boshqa shakllarni boshqaruvi

D. Tushuncha, mulohaza, fikrni o‘rganishdan iborat

352. Har qanday metod nima asosida yaratiladi?

A. Nazariya

B. Tushuncha

C. Gipoteza

D. Mulohaza

353. “Inson - metodologiyaning markazi” tezisi kimga tegishli?

A. Freyd

B. Fromm

C. Feyerbax

D. Berdyaev

354. Metodika nima?

A. Daliliy materiallarni yig‘ish va saolash vositasi, aniq faoliyat turi

B. Dalillar uchun asos bo‘lib xizmat qiladi

C. Fanning kashfiyotlari bilan shug‘ullanmaydi

D. Hech qanday faoliyat bilan shug‘ullanmaydi

355. Ilmiy bilishdagi to‘g‘ri metodni Bekon nimaga qiyoslagan?

A. Yo‘lovchining yo‘lini yorituvchi chiroqqa

B. Yo‘ldan adashtiruvchiga

C. Botqoqqa botirishga

D. Insonga yordam beruvchi kuchga

356. Falsafa metodlari qaysilar?

A. Tarixiy, ob'ektiv, sub'ektiv

B. Dialetika, metafizika, sofistika, eklektika

C. Doimiy, vaqtinchalik, mavsumiy

D. Analiz, induksiya, deduksiya

357. Dialetika qanday metod?

A. Qarama- qarshilikka asoslangan

B. Urushlarga va to‘qnashuvlarga asoslangan

C. Yolg‘on- yashiqqlarga asoslangan

D. Rivojlanish va taraqqiyotga asoslangan

358. Dialetika so‘zini fanga kim kiritgan?

A. Platon

B. Arastu

C. Suqrot

D. Pifagor

359. “Metafizika” so‘zining ma'nosi?

- A. Yunoncha, “fizikadan keyin”
- B. Yunoncha, “fizika haqidagi fan”
- C. Qarama- qarshilik haqida
- D. Rivojlanish haqidagi

360. Metafizikani fanga kim kiritgan?

- A. Arastu shogirdi Rodos
- B. Platon
- C. Arastu
- D. Suqrot

361. Metafizika qanday metod?

- A. Falsafada bunday metod mavjud emas
- B. Dialetika bilan bir xil metod
- C. Yo‘ldoshunoslik haqidagi fan
- D. Dialetikaga qarama- qarshi metod

362. Xaydegger metafizikani qanday ta'riflaydi?

- A. Uningcha bu kategoriya bilishning ob'ekti va sub'ektni bir vaqtda ifodalovchi tushuncha
- B. O‘lchanilayotgan ob'ektlarga doir metod
- C. Ilmiy dalillar haqidagi metod
- D. Mulohaza va gipotezalar haqidagi metod

363. Falsafada hech qanday bilim faoliyati bilan bog‘lanmagan bir-biriga zid dalillarga asoslanadi?

- A. Sofistika
- B. Dialektika
- C. Eklektika
- D. Metafizika

364. «Sinergetika» so‘zining ma'nosi?

- A. Kelishuv, hamkorlik, o‘zaro ta'sir
- B. Yurakdan, chin dildan degani
- C. O‘ylamoq, hayol surmoq
- D. Kuzatish, chuqur tahlil qilish

365. Ikkilanish nuqtalarining majdulligini hamda rivojlanish davomining har xilligini nazarda tutadi-bu nima ?

- A. Attraktor
- B. Fluktuatsiya
- C. Bifurkatsiya
- D. Intuitsiya

366. Ta'sirlantirish ma'nosini anglatuvchi tushuncha. ...?

- A. Fluktuatsiya
- B. Bifurkatsiya
- C. Intuitsiya
- D. Eksperiment

367. Ma'lum fan tarmog‘iga kiruvchi yoki fanlar tutashgan joyda vujudga kelgan muayyan fan sohasida qo‘llaniladigan usullar tizimi bu – ?

- A. Falsafa metodlari
- B. Fan metodlari
- C. Ontologiya metodlari
- D. Fizika metodlari

368. Dialog nima?

- A. Savol- javob metodi
- B. Qarama- qarshilik metodi
- C. Tortishuvlar metodi
- D. Munozara metodi

369. Ijtimoiy hodisalarni o'rganishda matematik vositalardan fydalanish bu...

- A. Fan metodi
- B. O'yin metodi
- C. Falsafa metodi
- D. Sotsiometriya metodi

370. Boshqaruv qarorlarini ishlab chiqarishda qo'llaniladigan metod bu..?

- A. O'yin metodi
- B. Bifurkatsiya
- C. Fluktuatsiya
- D. Fan metodi

371. Fikr yuritish orqali empirik faktlardan ularni tushuntiruvchi gipotezaga yuksalishni nazarda tutuvchi tushuncha bu ... ?

- A. Intuitsiya
- B. Abduksiya
- C. Induksiya
- D. Implikatsiya

372. "Kashf etaman, topaman" ma'nosini anglatuvchi so'z...

- A. Eksperiment
- B. Abduksiya
- C. Evristika
- D. Inersiya

373. Metodning asosiy vazifasi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A. Faoliyatning bilish va boshqa shakllarini boshqarish
- B. Kashfiyotlar yo'nalishini aniqlash
- C. Bilimning yangi qirralarini ko'rsata olish
- D. Ilmiy tafakkur yo'nalishlarini aniqlash

374. Falsafiy metodlar to'g'ri ko'rsatilgan javobni belgilang?

- A. Metafizika, sofistika, eksperiment, kuzatish
- B. Dialektika, kuzatish, eksperiment, taqqoslash
- C. Metafizika, eklektika, analitika, sofistika
- D. Dialektika, metafizika, sofistika, eklektika

375. Dialektika so'zini birinchi bo'lib qaysi faylasuf qo'llagan?

- A. Suqrot
- B. Geraklit
- C. Aristotel
- D. Platon

376. Quyidagi ta'rif qaysi metodga berilgan: "Qarama-qarshi fikrlar asosida ixtiyoriy tanlangan foydali mulohaza bo'lib, uning yordamida har qanday narsa yoki fikrni isbotlay olish mumkin"?

- A. Dialektika
- B. Eklektika
- C. Sofistika
- D. Metafizika

377. Kelishuv, hamkorlik, o'zaro ta'sir kabi ma'nolarni anglatuvchi so'z qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A. Sinergetika
- B. Eklektika
- C. Germenevtika
- D. Praktika

378. Qaysi olim jamiyatni gorizantal vertikal yo‘nalishlar va fluktuatsiya tarzida murakkab xarakterda bo‘lgan ijtimoiy madaniy tizimlarning rang-barangligini tan olish nuqtai-nazaridan tavsiflagan?

- A. P.A. Sorokin
- B. O.Shpengler
- C. A. Toynbi
- D. Danilevskiy

379. Jamiyatni muhim kichik tizimlarini ko‘rsating?

- A. Harbiy, mahalliy, iqtisodiy
- B. Oilaviy, moddiy, siyosiy
- C. Iqtisodiy, ijtimoiy, siyosiy, ma'naviy
- D. Siyosiy va madaniy

380. Iqtisodiy kichik tizim bu...

- A. Ishlab chiqarish faoliyatini va kishilarning bu jarayondagi munosabatlari shakllaring majmuidir
- B. Siyosiy munosabatlar majmui
- C. Harbiy munosabatlar majmui
- D. Moddiy ishlab chikarish va diniy munosabatlar majmui

381. Xo‘jalik jabhasi iqtisodiy jabhada vujudga keladigan institut bu...

- A. Oila
- B. Huquq
- C. Mulk
- D. Mahalla

382. Jamiyatni ma'naviy kichik tizimini vujudga kelishi nimalar bilan belgilanadi?

- A. Har xil ijtimoiy va ma'naviy ehtiyojlar bilan
- B. Ijtimoiy va moddiy ehtiyojlar bilan
- C. Mulkiy ehtiyojlar bilan
- D. Siyosiy ehtiyojlar bilan

383. Yangi bilimni aks ettiradigan va mazkur axborotni inkor etuvchi shaxs yoki guruh xulq-atvorini o‘zgartiradigan habar bu....

- A. G‘oya
- B. Axborot
- C. Kommunikatsiya
- D. Ma'lumot

384. Ijtimoiy ongning darajalarini aniqlang?

- A. Amaliy va nazariy ong
- B. Amaliy ong
- C. Kundalik va amaliy ong
- D. Kundalik va nazariy ong

385. Ijtimoiy tengsizlik vujudga kelishi va rivojlainishida qaysi institutning roli muhimroq?

- A. Mulk
- B. Oila
- C. Mahalla
- D. Urug‘

386. Ijtimoiy borliq va guruhlarni birlashtiruvchi asosiy belgini aniqlang ?

- A. Moddiy ehtiyojlar
- B. Diniy ehtiyojlar
- C. Ehtiyojlar va manfaatlarning birligi
- D. Ma'naviy va moddiy ehtiyojlar

387. Tarixiy rivojlanish jarayonida vujudga keladigan sinfiy, etnik, hududiy, ijtimoiy - siyosiy va boshqa guruhlar bu...

- A. Katta ijtimoiy guruhlar
- B. Kichik ijtimoiy guruhlar
- C. Etnik birliklar
- D. Sinfiy birliklar

388. Etnik birliklarning ilk shaklini aniqlang ?

- A. Mahalla
- B. Oila
- C. Individ
- D. Urug‘

389. Davlat boshqaruv shakliga ko‘ra. ..

- A. Monarxiya va respublikaga bo‘linadi
- B. Unitar
- C. Federativ
- D. Unitar va federativ

390. Davlat tuzilish shakliga ko‘ra. ..

- A. Unitar, federativ va konfederativ
- B. Monarxiya
- C. Respublika
- D. Unitar va monarxiya

391. Kommunikatsiya bu...

- A. Iqtisodiy tizim sistemasi
- B. Harbiy tizim
- C. Siyosiy tizimning zaruriy elementi
- D. Ma'naviy tizim

392. Ijtimoiy-siyosiy hayot xususiyatiga ko‘ra qanday sivilizatsiyalar farqlanadi ?

- A. Doimiy, liberal, Sharqiy
- B. Neoevropacha
- C. Yevropacha
- D. An'anaviy, liberal va oraliq

393. Shaxs jamiyat hayotining barcha jabhalarini qamrab oluvchi o‘ta serqirra hodisa bu...

- A. Madaniyat
- B. Ma'naviyat
- C. Qadriyat
- D. Oila

394. “Madaniyat” so‘zining ma'nosi qaysi javobda to‘g‘ri keltirilgan?

- A. Inglizcha “uy” degani
- B. Davlat so‘zidan olingan
- C. Arabcha “madina” shahar degani
- D. Lotincha “kitob” so‘zidan olingan

395. G‘oyalar, qarashlar, baholar almashinuvini nazarda tutadigan ma'naviy muloqot turi bu?

- A. Kommunikatsiya
- B. Internatsiya

- C. Yangi bilimni aks ettiradigan axborot turi
- D. Axborotni idrok etuvchi shaxs yoki guruh xulq-atvorini o'zgartiradigan xabar

396. Jamiyatda siyosiy munosabatlarni tartibga soluvchi davlat va siyosiy tashkilotlar, institutlar va muassasalar majmui bu?

- A. Diniy tizim
- B. Siyosiy tizim
- C. Axloqiy tizim
- D. Ijtimoiy tizim

397. Siyosiy sub'ektlar (shtatlar, yerlar, federatsiya sub'ektlari va sh.k.), o'z konstitutsiyalari, qonunchilik, ijro va sud organlariga ega davlatlar uyushmasi nima nima deb ataladi?

- A. Federatsiya
- B. Konfederatsiya
- C. Unitar
- D. Monarxiya

398. Sivilizatsiya so'zining lug'aviy ma'nosi?

- A. ing. *civilis* – fuqarolik, davlatga doir
- B. yunon. *civilis* – fuqarolik, davlatga doir
- C. lot. *civilis* – fuqarolik, davlatga doir
- D. forC. *civilis* – fuqarolik, davlatga doir

399. Ajdodlar tomonidan yaratilgan va har bir jamiyatning ijtimoiy-madaniy jarayoniga kiritilgan qadriyatlar majmui bu...?

- A. Diniy iqtisodiy
- B. Madaniy meros
- C. Huquqiy siyosiy
- D. Siyosiy meros

400. Demokratiya so'zining ma'nosi?

- A. Xalq xokimiyati
- B. Davlat xokimiyati
- C. Fikrlar ko'pligi
- D. Umumiy tenglik

401. Ma'naviyat so'zining lug'aviy ma'nosi?

- A. Fransuzcha muloqot
- B. Lotincha ma'ni
- C. Yunoncha mohiyat
- D. Arabcha ma'ni

402. Qaysi faylasuf tarixga mutloq ruh, amaliy aql taraqqiyoti sifatida yondashadi?

- A. Gegel
- B. Kant
- C. Didro
- D. Kandorse

403. N.Berdyayevga ko'ra tarix mazmunini qachon aniqlash mumkin?

- A. Uning davomida
- B. Tarixni boshlanishida
- C. Tarix tugagandan keyin
- D. Tarixiy jarayonda

404. Sotsiologiyaning fan sifatidagi asoschisini aniqlang?

- A. O.Kont
- B. T. Kun

- C. Kant
- D. Gejel

405. Kont jamiyatning muhim institutlari sifatida nimalarni ko'rsatadi?

- A. Oila, din, davlat
- B. Mahalla, huquq
- C. Oila, huquq
- D. Mahalla, din, davlat

406. Tarix falsafasining funksiyalarini belgilang?

- A. Eksperimental, prognostik
- B. Dunyoqarash, pedagogik, didaktik
- C. Dunyoqarash, nazariy metodologik, prognostik
- D. Insonparvarlik, ontologik, gnoseologik

407. Tarixning qimmatini muammosi qaysi konsepsiyada ko'rib chiqiladi?

- A. Aksiologik
- B. Praksiologik
- C. Ontologik
- D. Gnoseologik

408. Falsafaning tarixiy jarayon mazmuni, uning qonuniyatlari va asosiy yo'nalishlarini tushuntirish bilan shug'ullanuvchi, shuningdek uni bilish metodlarini asoslovchi bo'limi nima?

- A. Huquq falsafasi
- B. Iqtisod falsafasi
- C. Tarix falsafasi
- D. Din falsafasi

409. Naturalistik so'zining lug'aviy ma'nosi?

- A. lot. *naturalis* – tabiiy, natural
- B. yunon. *naturalis* – tabiiy, natural
- C. ing. *naturalis* – tabiiy, natural
- D. nem. *naturalis* – tabiiy, natural

410. Rivojlanish jarayonining quyidan yuksakka, noraso holatdan barkamol holatga o'tish bilan tavsiflanuvchi yo'nalish qanday ma'noni anglatadi?

- A. Formatsiya
- B. Agressiya
- C. Taraqqiyot
- D. Indulgensiya

411. Quyidagi so'zlar muallifi kim: "Odamlar o'zlarining xos xususiyatlariga va tabiiy ehtiyojlariga ko'ra jamiyat tuzadilar. Ularning harakat va fe'llarini dastavval bora-bora odatlarga aylanadigan tabiiy qobiliyatlar belgilaydi".

- A. Beruniy
- B. Forobiy
- C. Navoiy
- D. Ibn Sino

412. Quyida keltirilgan fikrlardan qaysi biri antik davrda Delfidagi Apollon ibodatxonasiga kiraverishda ustunga o'yib yozilgan?

- A. «O'z-o'zingni anglash»
- B. «Boshqalarni biluvchi – oqil, o'zini biluvchi – donishmanddir»
- C. «Kimki o'zini bilsa, u o'z Allohni ham bilgaydir»
- D. «Inson barcha narsalar mezonidir»

413. Quyidagi so'zlar muallifi kim: «Inson barcha narsalar mezonidir»?

- A. Suqrot
- B. Aflotun
- C. Lao Szi
- D. Protagor

414. Sharq mutafakkiri kim jahon fanida birinchi marta inson va tabiat, odam va olam o'rtasidagi munosabatlarni dunyoviy fan nuqtai nazaridan o'rganadi?

- A. Beruniy
- B. Ibn Sino
- C. Farobiy
- D. Navoiy

415. Insonni o'rganishga doir asosiy yondashuvlar?

- A. Sistemali yondashuv
- B. Reduksiya
- C. Kontrreduksiya
- D. Ekstravertiv va introvertiv

416. Qadimgi hind falsafasiga qanday falsafiy qarash xos?

- A. Antropotsentrizm
- B. Teotsentrizm
- C. Okkultizm
- D. Ssientrizm

417. Insonning ichki dunyosini birinchi o'ringa qo'yish qaysi falsafiy konsepsiyaga xos deb xisoblaniladi?

- A. Kosmotsentrizm
- B. Teotsentrizm
- C. Antropotsentrizm
- D. Ssientrizm

418. Insonning alohida borliq manbai sifatida kelib chiqishi, tadrijiy rivojlanishi va mavjudligining o'ziga xos xususiyatlariga doir falsafiy qarashlarni aks ettiruvchi soha?

- A. Falsafiy antropologiya
- B. Teologiya
- C. Praksiologiya
- D. Biositsiologiya

419. XX asrning boshida kim qadriyatlar nazariyasini ifodalash uchun aksiologiya atamasini muomalaga kiritgan?

- A. Germon Kogen
- B. P.Lapi
- C. Rudolf Lotsiy
- D. Geynrix Rikkert

420. Aksiologiya qanday fan?

- A. Falsafaning qadriyatlarni o'rganish bilan shug'ullanuvchi alohida bo'limi
- B. An'analarni o'rganuvchi fan
- C. Urf - odatlarni o'rganuvchi fan
- D) Marosimlarni o'rganuvchi fan

421. Qadriyatning mohiyati va tabiatini asosiy xususiyatlari?

- A. Mohiyatiga ko'ra ijtimoiy va ob'ekt-sub'ektki xususiyatiga ega, qadriyat insonning amaliy faoliyati jarayonida vujudga keladi, o'z tabiatiga ko'ra ob'ektivdir.
- B. Qadriyatlar shaxsga bog'liq emas.
- C. Qadriyat ob'ektivlik xususiyatini kasb etmaydi.

D. Amaliyot faoliyatga daxldor emas

422. Qadriyatning ikki xossasini aniqlab bering?

- A. Shaxsga doir mazmun bilan tavsiflanishi
- B. Funktsional ahamiyati va shaxsga doir mazmun bilan tavsiflanishi
- C. Qadriyatning funktsional ahamiyati
- D. Kishilarning ehtiyojlariga bo'lgan munosabati

423. Qadriyat bu - ?

- A. Borliqning rang - barang elementlarining ob'ektiv ahamiyati bo'lib, ularning mazmuni jamiyat sube'ktlarining ehtiyojlar va manfaatlar bilan belgilanadi.
- B. Kishilar uchun o'tmishdan uchun bosib o'tilgan davrning eng muhim xususiyatlari
- C. Inson uchun urfga aylangan tushunchalarni yig'indisi
- D. Barcha uchun o'tmishdan uchun bosib o'tilmagan davrning eng muhim xususiyatlari

424. Baholash nima ?

- A. Sub'ektni o'z faoliyati va hayoti uchun xodisalarni ijtimoiy ahamiyatni aniqlash
- B. Ob'ektni o'z hayoti va faoliyati uchun xodisalarni va ahamiyatini aniqlash.
- C. Biror bir hodisani tushuntirish
- D. Ma'lum bir xodisani tushunish

425. Yangi davrda qadriyatlar xaqidagi ta'limotga nisbatan qanday yondashuvlar shakllangan?

- A. Emperik yondashuv
- B. Diniy yondashuv
- C. Ratsionalizm
- D. Mifologik yondashuv.

426. Hozirgi zamon qadriyatlar nazariyasida baholashning funktsiyalar qaysilar?

- A. Dunyoqarashga oid funktsiya, gnesologik funktsiya, variativ funktsiya
- B. Geologik funktsiya
- C. Dunyoqarashga oid funktsiya
- D. Variativ funktsiya, mantiqiy funktsiya

427. Qadriyat ahamiyatiga molik bo'lgan tabiiy ob'ektlar va predmetlar ya'ni mehnat vositalari va bevosita iste'mol buyumlari bu -

- A. Ma'naviy qadriyatlarga tegishli
- B. Ijtimoiy - siyosiy qadriyatlarga ta'luqli
- C. Moddiy qadriyatlarga kiradi
- D. Diniy qadriyatlarga tegishli

428. Qadriyatlarga munosabat nima bilan mustahkamlanadi?

- A. Individning hayot tajribasi va shaxs kechinmalarining butun majmui bilan.
- B. Shaxsning xulq - atvori bilan
- C. Shaxsning ma'naviyati bilan.
- D. Individning xoxish istaklari bilan

429. XX - asr ikkinchi yarmida aksiologiya muammolari qaysi falsafiy yo'nalish vakillari tomonidan tadqiq etildi?

- A. Fenomenologiya
- B. Fenomenologiya, germeneytika, ekzistensializm
- C. Ekzistensializm va sinergetika
- D. Germeneytika

430. Ijtimoiy va siyosiy xodisalar voqealar siyosiy aktlar va xarakatlarni qadriyat sifatidagi ahamiyati ijtimoiy hayotning asosiy sohalariga muvofiq qaysi guruhga taalluqli?

- A. Ijtimoiy - siyosiy qadriyatlarga
- B. Moddiy qadriyatlarga

- C. Ma'naviy kadriyatlargA.
- D. Moddiy va ma'naviy qadriyatlargA.

431. Qadriyatlar mavjudlik shakliga ko'ra -?

- A. Iqtisodiy va ma'naviy
- B. Siyosiy va iqtisodiy
- C. Moddiy va siyosiy
- D. Moddiy va ideal (ma'naviy)

432. Qadriyatlar to'g'risidagi fan?

- A. Aksiologiya
- B. Teologiya
- C. Praktologiya
- D. Evtanaziya

433. «Moziyga qaytib ish ko'rmoq xayrlidir». Ushbu fikr muallifini aniqlang?

- A. A.Fitrat
- B. E.Voxidov
- C. A.Qodiriy
- D. Cho'lpon

434. «Turkiy guliston yohud axloq» asarining muallifi kim?

- A. A.Avloniy
- B. E.Voxidov
- C. A.Fitrat
- D. Cho'lpon

435. Sub'ektnig o'z faoliyati va hayoti uchun xodisalarni ijtimoiy ahamiyatni aniqlash nima deyiladi?

- A. Sifat
- B. Ehtiyoj
- C. Baholash
- D. Kategoriya

436. Falsafaning fandan ustunligi?

- A. Etiborni ishning mohiyatiga qaratish.
- B. Xulosalarni tafsilotlarga qaratish.
- C. Muayyan dalillarga tayanish.
- D. Etiborni ishning ko'zga ko'rinmas ayrim jihatlariga qaratish.

437. Globalistika mustaqil ilmiy yo'nalish va ijtimoiy amaliyot jabhasi sifatida nechanchi yildan shakllana boshlagan?

- A 1970-yillardan
- B. 1980-yillardan
- C. 1960-yillardan
- D. 1990-yillardan

438. Hozirgi globallashuv jarayonlarining ilk nishonalari nechanchi asrlardan boshlab kuzatilgan?

- A. XV asr oxirlaridan
- B. XVIII asr boshidan
- C. XVIII asr o'rtalaridan
- D. XIX asrdan

439. Globallashuv jarayonlarining amalda real shakl-shamoili qachondan boshlab ko'zga ko'ringan?

- A. XVIII asrda

- B. XV asr oxirida
- C. XIX asr boshida
- D. XVIII asrda

440. Fundamental globallashuvning ilk alomatlari qachondan kuzatilgan?

- A. XIX asrning 2-yarimi
- B. XX asr o'rtasi
- C. XIX asr oxiri
- D. XVIII asr

441. Fundamental globallashuvning to'la darajada borliqqa aylanishi qachondan kuzatiladi?

- A. XIX asr oxirida
- B. XX asr o'rtalarida
- C. XVIII asr oxiri
- D. XVIII asr boshida

442. Qaysi davrda dunyoni iqtisodiy bo'lib olish yakunlandi?

- A. XX asrning o'rtalarida
- B. XX asr oxiri
- C. XVIII asrda
- D. XIX asrda

443. Nechanchi yildan globallashuv serqirra tus oldi?

- A. 1980-yildan
- B. 1950-yildan
- C. 1970-yildan
- D. 1940-yildan

444. Globallashuvning qaysi bosqichda global ong ijtimoy ongning yana bir shakli sifatida paydo bo'ldi?

- A. Fundamental globallashuv
- B. Serqirra globallashuv
- C. Ilk globallashuv
- D. Urush yillarida

445. Iqtisodiy integratsiyalashuv , pul unikatsiyalashuvi , ommaviy madaniyat va unga mos emas madaniyatning shakllanishi qaysi davrga xos?

- A. Serqirra globallashuv
- B. Fundamental globallashuv
- C. Ilk globallashuv
- D. Urush yillarida

446. Rim kulibining birinchi majlisi nechanchi yilda bo'lib o'tgan?

- A. 1977-yilda
- B. 1965-yilda
- C. 1968-yilda
- D. 1970-yilda

447. Rim klubining asoschisi kim?

- A. Aurelli Pechchi
- B. D. Bell
- C. A. Turen
- D. O.Toffler

448. Fanning jamiyat hayotidagi rolini mutloqlashtiruvchi konsepsiyani toping?

- A. Texnopessimizm
- B. Ekopessimizm

- C. Ssientizm
- D. Texnologik pessimizm

449. «Demografik portlash » deb nom olgan o‘shish qachon yuz bergan?

- A. XX asrda
- B. XIX asr oxirida
- C. XIX asr o‘rtalarida
- D. XXI asrda

450. Umumbashariy hodisalar davri qachondan boshlandi?

- A. XXI asrda
- B. XIX asr oxirida
- C. XX asr birinchi yarmi
- D. XIX asr boshlarida

451. Tafakkurning necha asosiy mantiqiy shakli mavjud?

- A. 4 ta
- B. 3 ta
- C. 2 ta
- D. 5 ta

452. Formal mantiqning nechta asosiy qonuni mavjud?

- A. 3 ta
- B. 4 ta
- C. 2 ta
- D. 5 ta

453. Ma’lum bir narsa yoki xodisa xaqida aytilgan ayni bir fikr bir muhokama doirasida ayni vaqtda o‘z-o‘ziga tengdir...

- A. Yetarli asos qonuni
- B. Ayniyat qonuni
- C. Nozidlik qonuni
- D. Istisno qonuni

454. Korrupsiyaga qarshi kurashish to‘g‘risidagi O‘zbekiston Respublikasining Qonuni qachon qabul qilingan?

- A. 2017 yil 25 noyabr
- B. 2016 yil 23 noyabr
- C. 2017 yil 3 yanvar
- D. 2018 yil 19 dekabr

455. Korrupsiyaga qarshi kurashish to‘g‘risidagi O‘zbekiston Respublikasining Qonuni necha moddadan iborat?

- A. 34 modda
- B. 35 modda
- C. 36 modda
- D. 33 modda

456. Estetikaning asosiy kategoriyasi nimadan iborat

- A. Go‘zallik
- B. Muhabbat
- C. Nafrat
- D. His tuyg‘u

457. Etikaning asosiy kategoriyasi nimadan iborat

- A. Go‘zallik
- B. Muhabbat

C. Fojeaviylik

D. His tuyg'u

458. Estetik his-tuyg'ular nima?

A. Insonning botini, ichki dunyosi, qalb kechinmalari

B. Olamni estetik anglash asosida shakllangan his-tuyg'u, ruhiy holat

C. Voqelikning inson ruhiyati, kayfiyatida aks etishi

D. Estetik ongning poydevori

459. Estetik tarbiyaning ahamiyati nimada?

A. Yuksak ma'naviyat, madaniyat, axloq, did-farosat egasi qilish

B. Estetik ongni shakllantirish

C. Ruh va tana uyg'unligiga erishish

D. Milliy qadriyatlarni asrash

460. Etikada «vijdon» kategoriyasi qanday ta'riflanadi?

A. Vijdon bu – inson o'z xulq-atvorini to'g'ri deb bilish,

B. Vijdon bu – inson ichki ma'naviy dunyosini nazorat qilish,

C. Vijdon bu – o'z-o'zini anglash va baholash,

D. Vijdon bu – o'z xulqini muayyan axloqiy normalar nuqtai nazaridan turib baholash, nazorat va tahlil qilishdir.

461. Qadimgi Yunonistonda etika faniga asos solgan mutafakkir kim?

A. Aristotel

B. Diogen

C. Sokrat

D. Platon

462. Etika fanining predmetini aniqlab bering.

A. Etika – axloqning kelib chiqishi, uning tabiati va rivojlanish qonunlarini o'rganuvchi fan

B. Etika – axloq-odob to'g'risidagi ta'limotdir

C. Etika – jamiyatning axloqiy munosabatlarini o'rganuvchi fan

D. Etika – axloqiy qadriyatlar tizimini yaratuvchi fandir.

463. Etika fani qanday qadriyatlar tizimiga asoslanadi?

A. Diniy va milliy,

B. Milliy va islomiy,

C. Irqiy va tabaqaviy,

D. Milliy va umuminsoniy

464. Etika fanining oliy maqsadi nima?

A. Ijtimoiy munosabatlarni tartibga solish,

B. Jamiyatda buyuk shaxslarni yetilib chiqishiga ko'maklashish,

C. Insonlarni axloqiy jihatdan tarbiyalash,

D. Ijtimoiy progress va adolatli jamiyat uchun xizmat qiluvchi komil insonlarni tarbiyalash

465. Axloqiy gedonizm nima?

A. Hayotdan huzurlanish, rohatlanish,

B. Hayotdan iztirob chekish,

C. Axloq qonun va qoidalari asosida yashash,

D. hayotdan qo'rqib va vahima asosida yashash.

466. Axloqiy burch deganda nimani tushunasiz?

A. Bu – insonning majburiyatlari,

B. Bu – insonning vazifalari,

C. Bu – insonning maqsadlari,

D. Bu – shaxsning jamiyatga yoki kishilarga bo'lgan axloqiy majburiyatlari.

467. Etikada «vijdon» kategoriyasi qanday ta'riflanadi?

- A. Vijdon bu – inson o‘z xulq-atvorini to‘g‘ri deb bilish,
- B. Vijdon bu – inson ichki ma'naviy dunyosini nazorat qilish,
- C. Vijdon bu – o‘z-o‘zini anglash va baholash,
- D. Vijdon bu – o‘z xulqini muayyan axloqiy normalar nuqtai nazaridan turib baholash, nazorat va tahlil qilishdir.

468. Axloqiy erkinlik deganda nimani tushunasiz?

- A. Bu – xohlagan axloqiy xatti-harakatlarni amalga oshirish,
- B. Bu – xulq-atvor qonun-qoidalarini ixtiyoriy bajarish,
- C. Bu – axloq normalariga rioya qilmaslik,
- D. Bu – anglab olingan axloq qonun-qoidalarini amaliyotda to‘g‘ri tadbiq etish.

469. Axloqiy tarbiya deganda nimani tushunasiz?

- A. Bu – axloq qonun va qoidalarini inson ongiga singdirish,
- B. Bu – insonni axloq normalariga rioya qilgan holda yashashga da'vat etish,
- C. Bu – insonni shaxs sifatida shakllanishiga yordam berish
- D. Bu – insonni yuksak axloqiy madaniyat sohibiga aylantirish.

470. «Komil inson» g‘oyasi kimniki?

- A. Forobiy,
- B. A. Navoiy,
- C. Yu.Hamadoniy,
- D. A. Beruniy.

471. A. Navoiy etikasining tayanch tushunchasini aniqlang.

- A. Adolat,
- B. Burch,
- C. Yaxshilik,
- D. Vijdon

472. Axloqiy madaniyatning umuminsoniy substantsional qadriyatlar tizimini aniqlang?

- A. Inson va uning hayoti, jamiyat manfaatlarining ustivorligi
- B. Gumanizm, adolat, qonun ustivorligi
- C. Vatanparvarlik, jamoatchilik, haqiqat
- D. Burch, sha'n, vijdon

473. Estetika fani predmeti nima?

- A. Go‘zallik falsafasi
- B. Nafosat olami
- C. San'at qonuniyatlarini o‘rganadi
- D. Insonning voqelikka estetik munosabati va san'atning umumiy qonuniyatlarini o‘rganadi

474. Estetika atamasini fanga kim kiritgan?

- A. A. Baumgarten
- B. Aristotel
- C. Kant
- D. Hegel

475. Estetik his-tuyg‘u nima?

- A. Go‘zallik tuyg‘usi
- B. Ma'naviy qoniqish tuyg‘usi
- C. Go‘zallik va xunuklikni, ulug‘vorlik va pastkashlikni, fojiaiylik va kulgililikni idrok etish va baholash qobiliyati
- D. Mehnat, san'at, axloqiy munosabatlarda go‘zallikni taqozo etadi

476. Estetik munosabat bu - ...

- A. Sub'ekt bilan ob'ekt o'rtasidagi aloqa
- B. Estetik baholash
- C. Go'zallikni idrok etish jarayonida sodir bo'ladigan o'zaro harakatlar
- D. Estetik qadriyatlarni yaratish

477. Estetik ong nima?

- A. Badiiy ong
- B. San'at
- C. Estetik orzu-xayollar
- D. Estetik ong

478. Estetik faoliyatga ta'rif bering.

- A. Estetik ongning amalga oshirilishi va moddiylashtirilishidir
- B. Go'zallik yaratish yo'lidagi faoliyat
- C. Moddiy qadriyatlar yaratish
- D. Ma'naviy qadriyatlarni yaratish

479. Dizayn nima?

- A. San'at turi
- B. Ishlab chiqarish turi
- C. Ijtimoiy ong shakli
- D. Badiiy-texnik, ilmiy faoliyat turi

480. «Estetika» so'zining lug'aviy ma'nosi

- A. Go'zallik
- B. Sezish, his etish
- C. Bilish
- D. Anglash

481. Estetik obyekt nima?

- A. Atrofimizni o'rab turgan dunyo
- B. Biz ko'rayotgan reallik
- C. Insonning bevosita idrok etish ob'ektiga aylangan voqelikning xilma-xil ko'rinishlari
- D. Real voqelik

482. Estetik subyekt nima?

- A. Har qanday inson
- B. San'atkor
- C. Estetik idrok qilish va baholash qobiliyatiga ega bo'lgan inson va ijtimoiy guruh
- D. Shaxs

483. Estetik munosabat asosini nima tashkil etadi?

- A. Estetik did
- B. Estetik orzu
- C. Hissiyotlar
- D. Estetik baho

484. Estetik nazariya bu - ...

- A. Ma'naviy-ruhiy voqea-hodisalar majmui
- B. Murakkab ruhiy holat
- C. Estetik ob'ektни butunlayiga qamrab oladigan tamoyillar, qarashlar, tushunchalar, bilimlar tizimidir
- D. Estetik olam

485. San'atning voqelikni in'ikos ettirish vositasi

- A. Badiiy obraz
- B. Bo'yoqlar
- C. Ohanglar

D. Musiqa

486. Badiiy obraz nima?

A. Voqelikni aks ettirish va san'atkor fikrlari va his-tuyg'ularini aks ettirishning san'atga xos bo'lgan shakli

B. Insonlar

C. Bo'yoqlar

D. Ohanglar

487. Badiiy haqiqat nima?

A. Hayot haqiqati

B. San'at asarlarida hayotning tasvirlanishi

C. San'at vositalari yordamida qayta yaratilgan hayot haqiqatidir

D. Asar mazmuni

488. San'at asarining syujeti nima?

A. Asarning tuzilishi

B. San'at asarining tili

C. Asarda tasvirlangan hodisalarning ketma-ket bayon qilinishidir

D. Asar shakli

489. San'at asarining g'oyasi nimani anglatadi?

A. Asarning ijtimoiy mazmunini

B. Asarning mavzusini

C. Asarning shaklini

D. Asar natijasini

490. Drama qaysi san'at turiga kiradi?

A. Teatr

B. Kino

C. Badiiy adabiyot

D. Musiqa

491. Tasviriy san'at tizimi

A. Natyurmort, portret, peyaj

B. Rassomlik, haykaltaroshlik, grafika

C. Arxitektura, rassomlik

D. Grafika, portret, peyaj

492.«Falsafa» atamasini birinchi bo'lib qaysi faylasuf o'z asarida qo'llagan?

A. Aristotel

B. Pifagor

C. Suqrot

D. Platon

493. Dunyoqarashning tuzilishi qanday?

A. Dunyoni sezish, idrok etish, tushunish

B. Dunyoni tasavvur qilish

C. Axloqni yuksaltirish

D. Dunyo globallashuvi

494. Dunyoni sezish bu?

A. Bu o'zini qurshagan dunyoni sezgilar yordamida hissiy idrok etish

B. Faqat ob'ektlarni anglash

C. Inson o'zini tushunish

D. Aql yordamida tushunish

495. Faqat insonga xos xususiyatni aniqlang?

- A. Dunyoni tushunish
- B. Harakat qilish
- C. Dunyoni sezish (qisman)
- D. Iste'mol qilish

496. Tarixan dunyoqarashning shakllari bu?

- A. Mif, din, falsafa, fan
- B. Mif, fan, ov
- C. Din, san'at, mehnat
- D. Fan, falsafa, ov

497. Mif atamasi qanday ma'nolarni anglatadi?

- A. Rivoyat, afsona
- B. San'at, voqyea
- C. O'yin, san'at
- D. Afsona, urush

498. Miflar nimalar orqali ifodalanadi?

- A. Rivoyat, ertaklar
- B. Ertaklar, qo'shiqlar
- C. Mehnat, ov
- D. Qo'shiq, kuy

499. Quyidagilarning qaysi biri dinning funksiyasi emas?

- A. Farovonlik funksiyasi
- B. Tartibga solish funksiyasi
- C. Kommunikativ funksiyasi
- D. Dunyoqarashni shakllantirish funksiyasi

500. Sharq va G'arb falsafasi nimaga qarab rivojlangan ?

- A. Umuminsoniy qadriyatlarga
- B. Davlatlarga qarab
- C. Mehnat taqsimotiga qarab
- D. Qurollarning takomillashuviga qarab

II. BAHOLASH MEZONI

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi me'zonlarga nazorat qilishda quyidagi mezonlar asosida amalga oshiriladi:

“Falsafa” kursini o'qitish ta'limning kredit tizimi asosida ma'ruza, seminar mashg'ulotlari, taqdimotlar, hamda mavzu bo'yicha mustaqil topshiriqlarni o'z ichiga oladi. Oraliq nazorat, mustaqil ish shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha test topshiriqlarini muvaffaqiyatli topshirishi kerak bo'ladi.

Fandan talabalarni baholash O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirining 2018-yil 9-avgustdagi 19-2018-son buyrug'i bilan tasdiqlangan “Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimini nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risida”gi NIZOM asosida amalga oshiriladi.

Yakuniy nazoratda talabaga auditoriyada o'tilgan va mustaqil ta'lim mavzular doirasida tuzilgan savollar bo'yicha ishlagan test topshirig'i bo'yicha baholanadi.

Yakuniy nazoratda har bir talabaga 25 tadan test savollari beriladi, har bir to'g'ri javob uchun 2 balldan baholanadi. Talabaga 25 ta test savolini ishlash uchun bir soat vaqt beriladi.

Bunda:

23-25 ta to'g'ri javob - 46-50 balgacha 5 baho

18-22 ta to'g'ri javob - 36-44 balgacha 4 baho
15-17 ta to'g'ri javob - 30-34 balgacha 3 baho
0-14 ta to'g'ri javob - 0-28 balgacha 2 baho

YaNdan kamida 30 ball olgan talaba fanni o'zlashtirgan hisoblanadi va 4 kreditga ega bo'ladi.

ON va YN bo'yicha umumiy:

60-69 ball (3 baho)

70-89 ball (4 baho)

90-100 ball (5 baho)

Fanga ajratilgan auditoriya soatining 25 foizini va undan ortiq soatni sababsiz qoldirgan talaba ushbu fandan chetlashtirilib, yakuniy nazoratga kiritilmaydi hamda mazkur fan bo'yicha tegishli kreditlarni o'zlashtirmagan hisoblanadi.

III. TAVSIYA ETILGAN ADABIYOTLAR

Asosiy adabiyotlar

1. Shermuhamedova N. Falsafa, darslik – Toshkent: Idris Abdurauf nashr, 2021.667-b.
2. Davronov Z., Shermuhamedova N, Qahharova M, Nurmatova M, Husanov B, Sultonova A. Falsafa, o'quv qo'llanmasi – Toshkent: TMU, 2019. – 375 b
3. Saifnazarov I., Muxtorov A., Ernazarov D, Usmonov F. Falsafa, o'quv qo'llanmasi – Toshkent: Innovation rivojlanish nashriyot –matbaa uyi, 2021. – 424 b.
4. Madaeva Sh., Shermuhamedova N.va boshqalar Falsafa, o'quv qo'llanmasi. – Toshkent: 2019
5. Чумаков А.Н. Философия, учебник.– М.: INFRA. 2018.– 320 с.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. –Toshkent: O'zbekiston, 2022. – 416 b.
2. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon demokratik davlatini birgalikda quramiz. – 10 Toshkent: O'zbekiston, 2021
3. Muhammadjonova L.A. Davlat xizmatchisi etikasi va imidji. – Toshkent: Universitet, 2017.
4. Ўзбекистоннинг коррупцияга қарши кураш стратегияси/Алиев Б, Мухтаров А., Норов Т., / ўқув қўлланма. – Тошкент: ТДИУ, 2022. –320 б.
5. Nishonova O.Dj. O'zbek etnomadaniyatining estetik xususiyatlari. – Toshkent: Universitet, 2023
6. Раматов Ж. Лойко А., Жоголь Н., Кушаков Ф. Основные проблемы философии. –Ташкент: 2022
7. Саифназаров И. Мухтаров А., Абдуллаханова Г, Алиматова Н., Эрнazarov Д, Философия. Учебник (для вузов экономических специальностей). – Ташкент: Innovation rivojlanish nashriyoti – matbaa uyi. 2021. – 424 с.
8. Hakimov N.X. Amriddinova D. Jadidchilik ta'limotida komil inson konsepsiyasining falsafiy mohiyati.–Toshkent: Iqtisodiyot, 2023.
9. Sharipov M. Mantiq. – Toshkent: Universitet, 2003
10. Shermuxamedova N.A. Falsafaga kirish –Toshkent: Innovasiya –Ziyo, 2024.

